ҮХЭД МАЛШАД! ЭБЭРТЭ БОДО МАЛАЙ ТОЛГОЙ БҮХЭНЭЙ
ШЭГНҮҮРЫЕ 100 ҮДЭРТЭ 100 КИЛОГРАММААР НЭМЭЭХЫН ТҮЛӨӨ МҮРЫСЭЭ!

ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ! — 45-дахи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ (11724) | 1968 оной майн 31, пятница | Сэн 2 мүнгэн

КПСС-эй обкомдо, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

ЯРУУНЫН АЙМАГАЙ НАРҺАТЫН СОВХОЗОЙ МАЛ АДУУЛАГШАДАЙ ҮҮСХЭЛ ТУХАЙ

...рай бэлшээриин үедэ эбэртэ ...шэгнүүр ехээр нэмээхэ социа... үүсхэһэн Нарһатын совхо... ...вэй үүсхэлые КПСС-эй обко... республикын Министрнүүдэй ...жэбэ.

...совхозой коллективэй үүсхэ... колхоз, совхозуудай мал адуу... дунда үргэнөөр зүбшэн хэлсэжэ, эбэртэ бодо малай толгой бүхэнэй шэгнүүрые «100 үдэртэ 100 килограммаар нэмээхэ» гэһэн социалис мүрысөө бүхы фермэ болон бригаданuудта үргэнөөр дэлгэрүүлхыень КПСС-эй райкомуудые, аймгүйсэдкомуудые, үйлэдбэриин управленинүүдые, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдые уялгалха.

Зун-намарай бэлшээриин үедэ эбэртэ бодо малые һайнаар бэлшээн таргалуулхын түлөө социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые, мүн мал адуулагшадай түрүү дүй дүршэлые үргэнөөр харуулжа байхыень «Буряад үнэн», «Правда Бурятии» газетэнүүдэй редакцинуудые, республикын Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи радио-дамжуулгын болон телевидениин Комитедые, аймагай газетэнүүдые уялгалха.

ЯРУУНЫН АЙМАГАЙ НАРҺАТЫН СОВХОЗОЙ МАЛ АДУУЛАГШАД БОЛОН ҺААЛИШАДАЙ

СОЦИАЛИС УЯЛГАНУУД

...р һаахын түлөө социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ үүсхэл ...ан-Үдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой, Зага... Эрхирэгэй совхозой малшадай уряае ехэ баяртайгаар ...ние бидэнэр бүрин дэмжэнэбди.

...бэлшээриин хаһада үнеэн бүриһөө 1000 литр һү һаахын ...лис мүрысөөндэ оролсожо. бидэнэр гүрэндэ һү тушааха ...гээ түсэб июниин түрүүшын хахадта дүүргээд, түсэбһөө ...0 центнер һү гүрэндэ худалдаха гэжэ шиидээбди. Гү... тушааха жэлэйшье түсэб амжалтатайгаар дүүргэгдэ...хидэй, эрхирэгэйхидэй уряада энэмнай манай бодото ха...

...урaa, бидэнэр «ехэ мяха» абахын түлөө социалис мүры...ыень уряалжа, республикынгаа бүхы мал адуулагшадта

...гөө бодото арга боломжонуудые тооложо үзөөд, бидэнэр ...100 үдэрэй туршада эбэртэ бодо малай толгой бүхэнэй ...100 килограммаар нэмээхэ гэжэ уялга абанабди. Тиихын ...мнай бэлшээн таргалуулха малай 5 гүүртэ эмхидхэгдээ. ...байдалаар эдэ малай ниитэ шэгнүүр 1235 центнер болоо. ...туршада эдэ малай шэгнүүр 624 центнерээр нэмэхэ ушар... тэдэ малай шэгнүүр бүхыдөө 1860 центнертэ хүргэгдэхэ ...совхозой гүрэндэ мяха тушааха 1968 оной түсэб бэе...олгохо байна.

...45 тугал, буруунууд 8 гүүртэ болгогдожо, бэлшээн тарга... хараалагдаба. 100 үдэрэй туршада эдэ малай толгой ...шэгнүүр 175—180 килограммда хүргэгдэхэ гэхэ гү, али ...центнерээр шэгнүүрнь нэмэхэ байна. Мүн энэ жэлдэ ...улагдаха 121 гунжадай гүүртэ эмхидхэгдээ. Бэлшээриин ...гунжадай толгой бүхэнэй шэгнүүр 300 килограммда хүр...гү, али бүхыдөө 121 центнерээр нэмэхэ.

...ун-намарай бэлшээриин 100 үдэрэй туршада совхозой ...малай шэгнүүр 1380 центнерээр дээшэлхэ ушартай. Энээнэй ашаар гүрэндэ мяха тушааха жэлэй түсэб үлүүлэн дүүргэгдэхээр бодомжологдоно.

Бидэнэр, совхозой мал адуулагшад болон бүхы малшад, мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд абаһан энэ социалис уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлхэ байһандаа этигэнэбди. Юуб гэхэдэ, һүүлэй жэлнүүдтэ мал адуулагшаднай зунай зүлгэ ногоон дээрэ адууһа малаа таргалуулха баян дүй дүршэлтэй болонхой. Манай түрүү мал адуулагшад бэлшээриин 100 үдэрэй туршада үхэр бүхэнэй шэгнүүрые 100 килограммаар, мүн дээшэшье нэмээдэг. Жэшээнь, дүршэл ехэтэй малшан Нимбу Эрдынеевич Будажабэ һүүлэй 3–4 жэлэй туршада даалгагдаһан малайнгаа шэгнүүр сүүдхэдэ дунда зэргээр 1000—1200 граммаар нэмээжэ байгаа. Бэлшээрээ һэлгүүлжэ байгаад малаа адуулдаг, саг соонь уһалжа, минеральна бодосуудые үгэлсэжэ, оролдосотойгоор харууһалжа, коммунист малшан Н. Э. Будажабэ иимэ амжалтануудые түйлаһан байха юм. Малынь түхэреэн сүүдхэ соо тооной бэлшэжэ ябадаг.

Совхоздомнай малшадай социалис мүрысөөнэй гурим зохёогдонхой. Тэрэнь совхозой дирекциин, парткомой болон рабочкомой хамтын заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, баталагдан абтаа. Тэндэ түрүү малшадые моральна болон материальна талаар урмашуулха хэмжээнүүд хараалагданхай. Мүрысөөнэй гурим мал адуулагша бүхэндэ ойлгуулагдаа.

Социалис мүрысөөнэй дүнгүүд малай шэгнүүрэй нэмэһэнэйнь зэргээр һара бүхэнэй эсэстэ согсологдожо, мүрысөөндэ илагшадта Улаан туг, шан барюулагдаха. Мал адуулагшадай мүрысөөнэй һүүлэй дүн 1968 оной сентябриин 15-да гаргагдаха.

СОЦИАЛИС УЯЛГАНУУДТА ГАР ТАБИГШАД:
Р. Х. БАДМАЕВ—совхозой директор, **В. А. КУРБАТОВ**—парткомой секретарь, **М. Г. ВИНОГРАДОВ**—главна зоотехник, **Н. Э. БУДАЖАБЭ, П. А. БЕЛОБОРОДОВ, Ц-Д. Б. ЦЫДЫПОВА, В. Г. МИНЕЕВ, Д. Ц. ЦЫНГЕЖАПОВА** болон бусад мал адуулагшад.

ЕХЭ МЯХАНАЙ ТҮЛӨӨ

Республикымнай хүдөө ажахынхид мүнөө үедэ тон ехэ дэбжэлтэтэйгээр хүдэлжэ байна. Хаа хаанагүй социалис мүрысөөнэй долгин улам хүсэтэйгөөр эбхэрһээр. Улаан-Үдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой, Загарайн аймагай Эрхирэгэй совхозой һаалишадай үүсхэһэн «ехэ һүнэй» түлөө социалис мүрысөөндэ Буряад ороноймнай колхоз, совхозуудай һаалишад эршэмтэйгээр оролсоод, зун-намарай дүрбэн һарын турша соо үнеэн бүриһөө 1000 килограмм һү һаахын түлөө тэмсэжэ байнхай.

Тиихэдэнь баһа «ехэ мяханай» түлөө мүрысөөн захалба. Яруунын аймагай Нарһатын совхозой мал адуулагшад зунай бэлшээриин үедэ 100 үдэрэй турша соо эбэртэ бодо малай толгой бүхэнэйнь шэгнүүрые 100 килограммаар дээшэлүүлжэ, мяха ехээр элбэгжүүлхэ гэһэн үүсхэл гаргаба. КПСС-эй обкомой бюро, республикын Министрнүүдэй Совет энэ үүсхэлыень һайшаагаад, «ехэ мяханай» түлөө мүрысөө бүхы колхоз, совхозуудай мал адуулагшадай дунда, бүхы фермэнүүд болон бригаданuудта үргэнөөр эмхидхэхыень партиин райкомуудые, аймгүйсэдкомуудые, үйлэдбэриин управленинүүдые, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдые уялгаба. Энээн тухайда КПСС-эй обкомой бюрогой, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол, мүн Нарһатын совхозой малшадай социалис уялга манай газетын мүнөөдэрэй номерто хэблэгдэбэ.

Нарһатын совхозой коллектив «ехэ һүнэйшье», «ехэ мяханайшье» түлөө мүрысөөндэ оролсоходоо, уялгаяа лаб дүүргэжэ шадаха байһандаа бэедээ найданхай. Хэлэһэн үгэдөө хүрэхэ арга боломжо бии. Совхозой һаалишад гүрэндэ һү худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргээд, түсэбһөө үлүүлэн 1000 центнер һү гүрэндэ тушааха гэжэ шиидэнхэй.

Тэрэшэлэн гүрэндэ мяха худалдаха жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид үлүүлэн дүүргэхээр бодомжолно. Хараад үзэхэдэ иимэ арга боломжо бии. Бэлшээн таргалуулхаар 624 толгой бодо мал илгагдаад адуулагдажа байна. Мүнөө эдэ малайнь ниитэ шэгнүүр 1235 центнер болоно. 100 үдэр соо эдэнэйнь шэгнүүр үшөө 624 центнерээр нэмэхэ зэргэтэй. Тиихэдэнь ерэхэ намар гүрэндэ тушаахаар 1860 центнер мяхан бии болохо жэшээтэй. Имагтал эдэ малайнгаа мяхаар жэлэйнгээ түсэб дүүргэхэ болоно. Гадна хамта 1060 гаран толгой буруунууд томо болгогдохо, бэлшээн таргалуулагдахаар хараалагдана. Тиигэбэл бүхы дээрээ бэлшээриин үедэ 1380 центнер мяхан нэмэжэ абтаха ёһотой. Энэ хадаа совхозой малшадай урда табигдаһан бага бэшэ зорилго.

Һайшаалтай зүйлынь юуб гэхэдэ, Нарһатын совхозой малшад абаһан уялгаяа дүүргэхээр зоригжонхой. Малшан бүхэн мүрысөөндэ оронхой. Олонхидынь дүй дүршэлөөр ехэ баян, һүүлэй хэдэн жэл соо малаа бэлшээн таргалуулха мэргэжэлдэ һураһан, онол аргынь олоһон, бэедээ найдаһан зон байна. Жэшээлхэдэ, үнинэй коммунист Нимбу Эрдынеевич Будажабэ өөрынгөө нүхэр, баһа коммунист Ц-Д. Б. Цыдыповатай хамта арбаад шахуу жэл соо мал адуулжа ябана. Һүүлэй 3—4 жэлэй туршада бэлшээриин үедэ эдэ нүхэдэй адуулжа байһан малай толгой бүхэнэйнь шэгнүүр сүүдхэдээ 1000—1200 граммаар нэмэдэг байна. Нүхэр Будажабэ мүнөөшье ехэ уялга абанхай: адуулжа байһан бодо малайнгаа толгой бүхэнэй шэгнүүрые 100 үдэр соо 100 килограммһаа бага бэшээр дээшэлүүлхэ хүсэлэнтэй.

Энэ малшанда ямар тиимэ «нюуса», онцһон арга бии юм аӑб гэжэ һонирхоходо, тусгаар «нюуса» үгы хэбэртэй. Малдаа ехэ анхаралтайгаар хандадаг, түхэреэн сүүдхэ соо һамшалтагүй шахуу бэлшээридэнь ябуулдаг, хорёо хашаанда хаадаггүй, саг соонь уһалдаг, минеральна тэжээл заабол үгэлсэдэг, бэлшээреэ ээлжэлүүлжэ байжа малаа адуулдаг байна. Малаа харахадаа нүхэр Будажабэйн нюдэн ехэ хёрхо: ямар нэгэн малай таргаласагүй болоо һаань, тэрээндэ анхаралаа дары хандуулаадхидаг, тэжээл нэмэжэ үгэдэг, энэ талаар тэжээлэй ямар нэгэн «нөөсэтэйхэн» байдаг.

Иимэ түрүү малшадай дүй дүршэлыень дэлгэрүүлхэ, бүгэдын шадабари болгохо гээшэ ехэ удха шанартай.

Колхоз, совхозуудай парткомууд, фермэ болон бригаданuудай эхин партийна организацинууд хадаа мал адуулагшадай дунда социалис мүрысөө ёһотойгоор эмхидхэхэ зорилготой. Сэхыень хэлэхэдэ, энэ шухала хэрэгтэ ёһо тэдыгээр хандаха ушарнууд бии. Партийна организацинуудай зарим секретарьнар хэнэй хэнтэй мүрысэжэ байһыень, хэнэйнь түрүүлжэ, хэнэйнь хожомдожо ябаһыень мэдэдэггүй, мүрысөөнэй дүн гаргаха, түрүүшүүлые али болохоор урмашуулха тушаа бодото хэмжээ абадаггүй байха юм. Энээниие мүрысөөндэ хайша хэрэгээр хандаһан ушар гэжэ тоолохоһоо ондоо аргагүй. Малшадай дунда социалис мүрысөө үрэ дүн ехэтэйгээр, үргэн далайсатайгаар дэлгэрүүлхэ, абаһан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлгэдэнь тэдээндэ бодотоор туһалха гээшэ партийна организаци бүхэнэй нангин зорилго мүн.

Тэрэшэлэн ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй зүгһөө малшад тухай гүн зүрхэнэй халуун анхарал оролдолго гаргаха шухала. Олонхи ушарта малшад холын бэлшээридэ зөөжэ ошоно. Тэрэ зуһаландань малшадта һайн байра байдал түхеэрхэ, али бүхы зүйлнүүдээр, хубсаһа хунараар хүсэд хангаха, эдеэ хоолоор дуталдуулхагүй, автолавка ябуулжа байха, кино харуулха, уран һайханай самодеятельностиин концерт табиха, радиотой болгохо, нүүдэл библиотека эмхидхэхэ гэхэ мэтэ тодорхой хэмжээнүүдые хараалха шухала.

Яруунын аймагай Нарһатын совхозой малшадай үүсхэл республикын колхоз, совхоз бүхэнэй бүхы малшадай дунда үргэнөөр дэлгэрэг лэ. «Ехэ мяханай» түлөө социалис мүрысөөндэ оролсоогүй нэгэшье мал адуулагша байха ёһогүй. Бэлшээриин үеын 100 үдэрэй турша соо бодо малай толгой бүхэнэйнь шэгнүүрые 100 килограммаар ехэ болгохо гээшэ мал адуулагша бүхэнэй шухала зорилго.

ТАРИЛГЫН ХАЖУУГААР—ПААР

Эртын тарилга дүүрэнхэй. Баргажанда хүйтэн хабар болобошье, Хурамхаанай совхоздо дүрбэ мянга гаран гектарта шэниисэ, 660 га горох, 244 га гэршүүхэ таригдаа. Мүнөө үедэ совхозой механизаторнууд хартаабхаяа тарижа дүүргэжэ байна. Нүхэр Г. С. Серебренниковэй даадаг тракторно-таряан ажалай бригада 20 гектарта хартаабха таряад, 150 гектар сабшалан дээрэ минеральна үтэгжүүлгэ оруулаа. Мүн кукуруза таригдажа дүүрэхэеэ байна.

Орооһо таряа тарилгын хажуугаар мүнөө жэлдэ сабшалан һайжаруулгада горитой анхарагдаба. Совхозой луговодууд Павел Колмаков, Прокопий Чупров, Виктор Степанов гэгшэд даадаг сабшалангаа богонихон болзорто уһалаа. Мүн энэ жэлдэ совхоздо 300 гектар сабшалан шэбхэжүүлэгдэхээр хараалагдана. Хурамхаанай механизаторнууд июниин 5 болотор бүхы тарилгаяа дүүргээд, энэ һарa хахадлатар эртын паар хахалжа сүм дүүргэхэ уялгатай.

Н. БАДМАЕВ.

...УЛЭЙ ...ЮНИН

...ой айлшалалга

...партийно-гүрэнэй делегаци ...эй ЦК-гай, Советскэ ...ын уряалаар майн ...ерэбэ. СЕПГ-гэй ЦК-...бюрогой гэшүүн, ГДР-эй ...эй Соведэй Түрүү-...Штоф, СЕПГ-гэй ЦК-...бюрогой гэшүүн, секре-... Хонеккер, СЕПГ-гэй ...бюрогой гэшүүн, сек-...ер Миттаг, СЕПГ-гэй ...бюрогой гэшүүн, сек-...ерт Норден, СЕПГ-гэй ...шүүн, ГДР-эй Гадаадын министр Отто Винцер ...ацида ороно. Советскэ ...жа байһан СЕПГ-гэй ...дэхи секретарь, ГДР-... Соведэй Түрүүлэгшэ ...Ульбрихт делегациие

(ТАСС).

...ий артистнар ...ан-Баатарта

...БААТАР. (ТАСС). Бу-... дуунай «Байгал» ...ль майн 29-дэ эндэ ...ерээ. Ансамблиин ар-...ында РСФСР-эй габьяа-... Б. Егоров, А. Арса-... Панюшкина, Глинкын ...дуушадай конкурсын ... Буряадай АССР-эй ...ртист К. Базарсадаев ... «Байгал» ансамбль ...лэл ошохо замдаа ..., Дархан хотонуудай ... концерт харууһан

... артистнар Улаан-...концертнүүдые харуул-... Хэнтэйн, Дурна ай-...баха.

Франциин ажалшад тэмсэнэ

ПАРИЖ. (ТАСС). Үйлэдбэриин эзэдэй ба правительствын хэһэн буулта үшөөл бага, тиимэһээ буһалгаан үргэлжэлһөөр, — гэжэ Ажалай бүгэдэ ниитын конфедерациин толилһон мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ. Тиихэдээ һүүлшын үдэрнүүдэй туршада бүхы орон дотор болоһон митингнүүдэй, суглаануудай дүн гаргаба.

Бүхы орон дотор забастовкын боложо байхатай хамта, Демократическа союзһаа түлөөлэлгэтэй арадай правительство бии болгохо гэһэн хүдэлөөн улам үргэдэн дэлгэржэ байна. Орон дотор эмхидхэгдэһэн, политическа ондо ондоо хараа бодолтой хүнүүдые нэгэдүүлдэг «Тэмсэлэй комитет» мүнөөнэй хуули засагта эсэргүүсэн тэмсэгшэ зүүнэй тала баридаг хүсэнүүдэй нэгэдэл түйлахые уряална.

Франциин Коммунис партиин үүсхэлээр ФКП-гэй, Демократическа, социалис зүүнэй тала баридаг хүсэнүүдэй федерациин делегацинуудай уулзалга майн 28-да Парижда болоо. Энээнһээ хэдэн час урдахана ФКП-гэй Генеральна секретарь Вальдек Рошегэй Франс пресс агентствэдэ эльгээһэн мэдүүлгэ дотор Франциин коммунистнуудай хараа бодол найруулагдаа.

«Арад зоной аша туһада таарахаар харюу үгэхэ ганцахан арга бии гэбэл, зүүнэй тала баридаг партинуудта түшэглэдэг, баруунай үзэлтэниие хабаадуулхагүй, ажалшадай забастовко үүсхэһэн гол эрилтэнүүдые дары хангамаар программа-минимум бэелүүлхэ зорилго табидаг Демократическа союзһаа түлөөлэлгэтэй арадай правительствоор де Голлиин засагые һэлгэхэ, дээдэ һургуулиин мүнөө сагай демократическа шэнэ гурим бии болгохо ябадал болоно»—гэжэ Вальдек Роше мэдүүлээ.

Коммунистнуудай хабаадаагүй һаа, Францида зүүнэй, социальна дэбжэлтын политика бэелүүлэгдэхэгүй гэжэ ФКП-гэй Генеральна секретарь онсолон тэмдэглэбэ. «Агуӯехэ партиин үүргэдэ таарамаар харюусалга Демократическа союзһаа түлөөлэлгэтэй правительство дотор даажа абахаар бэлэмди»,—гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Франс пресс агентствын хүдэлмэрилэгшэд буһалгаанда хабаадаба

ПАРИЖ. (ТАСС). Франциин Франс пресс гэжэ телеграфна агентствын хүдэлмэрилэгшэд забастовко хэжэ байгаа радиогой, телевидениин хүдэлмэрилэгшэдтэй майн 28—29-нэй һүни хамтараа. Франс пресс агентство Францида, хилын саана боложо байһан үйлэ хэрэгүүд тухай дамжуулгануудые хэхэеэ болёод байна.

ВФП-гэй гүйсэдхэхэ бюрогой сесси нээгдэбэ

БУДАПЕШТ. (ТАСС). Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн Федерациин Гүйсэдхэхэ бюрогой сесси майн 29-дэ эндэ нээгдээ. Профсоюзуудай уласхоорондын нэгэдэлнүүдэй ажал ябуулга, ВФП-гэй Генеральна соведэй онсо сессеэр хараалагдаһан зорилгонуудай дүүргэлтэ, ВФП-гэй Генеральна соведэй удаадахи сессидэ бэлдэхэ тухай асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэхэнь.

Лукерья Мельникова Улаан-Үдын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоздоо бэрхэ тугалшан гэжэ үнинэй суутай. Энэ хүн үнгэрһэн хэдэн жэлдэ олохон тугалнуудые түлжүүлжэ, колхозойнгоо һүрэгтэ ниилүүлһэн байха. Мүнөө тэрэ тугал бүхэнэй шэгнүүр сүүдхэдээ 800—900 граммаар нэмээнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Л. Мельникова.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР НҮХЭР Б. Д. ЦЫРЕНОВАЕ ШАГНАХА ТУХАЙ

Олон жэлэй туршада хүдөө ажахыда оролдосо ехэтэйгээр ажаллаһанайнь түлөө Мухар-Шэбэрэй «Эрдэм» совхозой комбайнер нүхэр **Цыренова Бадмацу Дамдиновнае** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1968 оной майн 28.

ИЮНИИН ТҮСЭБӨӨР...

Ардасаанай леспромхоз модо бэлэдхэхэдээ, шэрэхэдээ шэнэ онол арга, шэнэ технологи хэрэглэнэ. Энээнэй ашаар ажалдаа һайн амжалта түйлажа байнхай.

Энэ жэлэй таба һарын түсэб болзорһоо хэдэн хоногоор уридшалан дүүргэгдээ. Нёдондоной энэ үеынхитэй сасуулхада, 8 мянган кубометрһээ үлүү ехэ модон шэрэгдээ, ажалай бүтээсэ 20 процентээр дээшэлүүлэгдээ. «Забайкаллес» комбинадай предприятинуудай дундаһаа энэ леспромхоз эгээл түрүүлэн таба һарын түсэб дүүргэһэн байна.

Бага комплексно бригаданuудай, модо шэрэдэг автомашинануудай жолоошодой дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Нүхэд Плюснин, Меньшиков, Ушнаев, Козлов гэгшэдэй даадаг бага комплексно бригаданuуд социалис мүрысөөндэ эрхимлэнэ.

Модо шэрэдэг автомашинын жолоошод Леонид ба Тимофей Трифоновтэн, Виктор Гранин, Дымбрыл Намбаров даабаряа үдэр бүхэндэ 130—140 процент дүүргэдэг юм.

Леспромхозой модошод таба һарын түсэбһөө гадуур 3.5 мянган кубометр модо бэлдэжэ арадай ажахыда эльгээхын түлөө мүнөө оролдожо байна.

В. СТУПИН.

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

Эрхим шанартай һү гүрэндэ худалдахын түлөө конкурс-мүрысөөн соносхогдобо

Республикын колхоз, совхозуудай фермэнүүд дээрэ арюун сэбэр сахихын, гүрэндэ худалдадаг һүнэй, сагаан эдеэ гаргадаг заводуудай продукцин шанар һайжаруулхын тулада Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет колхоз, совхозуудай һүнэй фермэнүүдэй, һүнэй заводуудай конкурс-мүрысөө соносхохо гэжэ шиидхэбэ.

Эрхимлэһэн һүнэй фермэнүүдые шагнахын тула 100 түхэриг шантай I-дэхи шатын гурбан диплом, 75 түхэригэй шантай II-дохи шатын табан диплом, 50 түхэриг шантай III-дахи шатын 5 диплом хараалагдаба.

Түрүү гараһан һүнэй заводуудта үгэхөөр 100 түхэриг шантай 1-дэхи шатын, 70 түхэриг шантай II-дохи шатын, 50 түхэригэй шантай III-дахи диплом тогтоогдобо.

Бултанһаа ехээр һайн шанартай (гашалангяараа 17—18 градусһаа дээшэ бэшэ, Цельсиин 10 градусһаа доошо болотор һэб гүүлэжэ хүргэһэн, арюун сэбэрээрээ хоёрдохи шатаһаа доошо ороогүй) һү гүрэндэ тушааһан, эрхим шанартай сагаан эдеэнэй продукци үйлэдбэрилһэн, фермэ, завод дээрээ нягта наринаар байдаг, хүдэлмэришэдөө хэрэгтэй тусхай хубсаһаар, ажалдань шухала хэрэгсэлнүүдээр, марли, фильтрээр, дезинфекци хэдэг зүйлнүүдээр хүсэд хангаһан һүнэй фермэнүүдэй, заводуудай коллективүүдые конкурс-мүрысөөндэ илаһанда тоолохо гэжэ Министрнүүдэй Совет шиидхэбэ.

Конкурс-мүрысөөндэ ямар амжалта түйлагшад түрүүлһэндэ тоологдохоб гэжэ дэлгэрэнгыгээр тайлбарилһан плакат, илагшадта барюулагдаха диплом хэблэхыень Техническэ информациин Буряадай түбэй бюродо (нүхэр Хантаевта) дурадхаба. Июлиин 1-дэ, ноябриин 1-дэ республикын хүдөө ажахын министерство (нүхэр Тюменцев) һү бэлэдхэхэ, болбосоруулха промышленностиин управлени (нүхэр Дамбуев) конкурс-мүрысөөнэй дүн гаргаад, согсолһон материалнуудаа Министрнүүдэй Соведтэ дамжуулхаар уялгалагдаба.

«Правда Бурятии», «Буряад үнэн», «Буряадай залуушуул» газетэнүүдэй редакцинууд, радио болон телевидениин республиканска комитет конкурс-мүрысөөнэй дүн тунхаглажа байхаар уялгалагдаа.

ПОЛИТИЧЕСКЭ ҺУРАЛСАЛ

ПРОПАГАНДИСТ

(Нэгэ хэшээлһээ тэмдэглэл)

Һуралсалай жэл дүүрэбэ. Хараагдаһан бүхы темэнүүд үзэгдөө. Дүн гаргаха саг тулажа ерээ. Түгэсхэлэй хэшээл. Багшанар суглараба. Жэлэй хугасаа соо үзэһэн, ойлгоһон тухайгаа хөөрэхөөр бэлдэнхэйнүүд. Семинарые хүгэлбэрилэгшэнь сугтаа хүдэлдэг нэгэ багшань — Радна Цыретарович Найданов.

Һуралсалай энэ жэлдэ Загастайн дунда һургуулиин дэргэдэ теоретическэ, методологическа (философёор) семинар хүдэлөө юм. Хүмүүжүүлгын талаар марксистско-ленинскэ теориин зарим асуудалнуудые эндээ үзэжэ гараа. Түс һургуулиин ахалагша классуудай багшанар энэ семинарта һуралсаба.

Энэ теоретическэ семинар методикын талаар анханһаа тон зүб шэглэл шэлэжэ шадаһан гэжэ онсо тэмдэглэхээр. Юуб гэхэдэ, марксистско-ленинскэ философиие дээдэ һургуулида бултадаа хэзээб даа үзэһэн хүнүүд эндэ һурадагшье һаа, тэрэнээ дахин һэргээхэдэнь, урдань ойлгожо абаһанаа улам гүнзэгырүүлхэдэнь һайн байһаниинь арсашагүй. Түрүүшын жэлдэ эдэнэр марксистско-ленинскэ философи үзэһэн байгаа. Удаадахи жэлдэнь естествознаниин философско асуудалнуудые үзэжэ гараһан байна. Мүнөө жэлдэ хүмүүжүүлгээр марксистско-ленинскэ теориин зарим асуудалнуудые үзэбэ. Һуралсалай жэл соо энэ семинарайхид найман ехэ темэнүүдые үзэһэн байна. Эдээниинь харахада, марксистско-ленинскэ философиин зарим асуудалнууд хүмүүжүүлгын, һуралсалай хэрэгтэй нягта холбоотойгоор ябуулагдаһан байна. Тиигэхэдээ педагогическа эрдэм ухаанай һүүлэй үеын туйлалтануудые мүн үзэлсэжэ гараа. Нэгээр хэлэхэдэ, теориин асуудалнуудые өөһэдынгөө үдэр бүриин ажал хэрэгтэй холбон шудалдаг, һуралсалай, хүмүүжүүлгын хэрэгые улам һайжаруулха, ургажа ябаа үетэниие дүрбэн тэгшээр хүмүүжүүлхэ тухай эндэ ехэ хөөрэлдөөн болодог байба. Семинарайнь хэшээлнүүд хөөрэлдөөнэй маяггайгаар, заримдаа элидхэл хэдэг, нүгөө талаһаа шүүмжэлэн адаглагша үгэ хэлэдэг, зарим зарим темээр пропагандист лекци уншадаг— иимэ гуримтайгаар үнгэргэгдэдэг байба.

Шэнжэлэн ойлгохо теори (теория познания) ба һуралсал гэһэн темээр эндэ һаяхан түгэсхэлэй хөөрэлдөөн болобо. Энэнь яһала һонирхолтойгоор үнгэрөө гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Пропагандист Радна Цыретарович энэ темээрээ хөөрэлдөөнэй тон тодо түсэб-асуудалнуудые зохёожо, семинарта һурадаг багшанартаа урид тараажа үгэһэн байба. Түс түс асуудалнуудаар эндэ үгэ хэлэһэн багшанар яһала гүнзэгы, һайса бодомжолһон харюунуудые үгэһэн байна.

Шэнжэлэн ойлгохын теори һуралсал хоёрой холбоон тухайда, энэ теориин һуралсалай гол үндэһэ болодог үгэдэг тухайда багшанар Т. С. Уладаева, М. В. Бадмаева гэгшэд харюусаа. Юумые шэнжэлэн мэдэхэ гээшэ шата шатаар дамжан хүнэй толгойдо ородог, ойлгохын шатанууд орёо байдаг, мэдэгдээгүй, шэнжэлэгдээгүй юумэнэй нюусанууд байн байн мэдэгдэдэг, энээнэй үндэһөөр хүн, тэрэнэй оюун бодол оршон тойрониие мэдэлдээ абадаг хуулитай. Материалис энэ теори һуралсалай үндэһэ һуури, методологи болодог үгэдэг. тиимэ хадань энээниие шадамараар хэрэглэхэ, үхибүүдэй ухаа гүйлгэжэ һургаха гэхэ мэтээр хөөрэлдэбэд.

Энэ теориһоо уламжалан һуралсалые яажа улам һайжаруулхаб. һүүлэй үедэ педагогическа эрдэм ухаан юу хэнэб гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэ. Һуралсалай хэрэг һайжаруулха талаар һүүлэй үедэ хэгдэжэ байһан ажал хэрэг, туршалганууд тухайда, илангаяа программированна һуралсал тушаа Д. Р. Очиров һонирхолтойгоор хөөрэбэ.

Хүнэй үгэ хэлэһэнэй удаа пропагандист Радна Цыретарович темынгээ удхын һабагша улам хүбэрхэй болгоһон асуудалнуудые тоб байса табяад абана.

— Тон һүүлэй жэлнүүд болотор педагогическа эрдэм ухаан урагшаа хүгжөөгдөөгүй, эндэ тэндэһээ, элитэ педагогуудай—Ушинскиин, Н. К. Крупскаягай, А. С. Макаренкын хэлэһэн үгэнүүдһээ ямар нэгэн хэһэгүүдые дурдаад лэ ябадаг үе байгаа,—гэжэ пропагандист Р. Ц. Найданов энэ асуудалаар тобшолходоо тэмдэглэбэ. Харин мүнөө педагогическа эрдэм ухаан һуралсал һайжаруулха онол аргануудые бэдэрдэг болонхой.

Энэнь хөөрэлдэжэ байһан темые аргагүй ульгам болгоно, ярилдаа, үгэ буляалдаа улам дэлбэнэ.

Энэ семинарай хэшээлдэ һуугаад хаража байхада, дүй дүршэл ехэтэй, теоретическэ талаараа бэлэдхэл һайнтай үнинэй багша, пропагандист Р. Ц. Найдановай ударидалга доро энэ һургуулиин олон багшанар һуралсалай, хүмүүжүүлгын хэрэг һайжаруулхын тулада бодомжолдог, ухаагаа гүйлгэдэг гэжэ ойлгохоор. Һургуулидаа НОТ нэбтэрүүлжэ эхилһэниинь энээнэйнь гэршэ болоно. Энэ хэрэг эрхилхын тулада табан багшанарһаа бүридэһэн творческо бүлэг байгуулагданхай. Энээниие Р. Ц. Найданов ударидадаг юм.

Методикын, теориин талаар энэ семинарай хүдэлмэри үндэр дээдэ хэмжээндэ ябуулагдаһан гэжэ түгэсхэлэй хөөрэлдөөн эли тодоор баталан харуулба. Эдэ бүгэдэнь пропагандистын шадабариин ашаар туйлагдаа гэжэ онсо тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Пропагандист Р. Ц. Найданов яагаад энээниие туйлааб?

Семинарай һүүлээр пропагандисттай хөөрэлдэнэбди. Тиин Радна Цыретаровичэй хөөрөөн багшынгаа мэргэжэлдэ, партиина даалгабаридаа — пропагандистын хүдэлмэридэ дуратай байһаниинь, бүхы юумэндэ абьяастайгаар хүдэлдэг ёһо заншалыень үшөө дахин гэршэлнэ.

— Пропагандистаар үнинэй хүдэлнэб. Имэшүү түхэлэй семинар ехэ һайн байна. Манай ажалда туһатай, һайн байгаа. Иимэ семинарта пропагандистаар хүдэлхэдөө ехэ юумэндэ һурагдаа гээшэ,—гэжэ энэ пропагандист хөөрэбэ.

Семинарай ашаа үрэтэйгөөр, һонирхолтойгоор, хүнүүдтэ бодомжо түрүүлхээр хүдэлжэ гараһанайнь нюусые пропагандистын абьяас, шадабари тодорхойлно бэшэ аал. Багша мэргэжэлтэй аад, үни удаан саг соо пропагандистаар хүдэлхэдөө Р. Ц. Найданов методикын талаар ядалдаа бэшэ юм ааб даа. Нүгөө талаһаа ехэ юумэ уншадаг, һонирхохогүй юумэниинь үгы. Философиин, естествознаниин, педагогическа эрдэм ухаанай, ажалые научнаар эмхидхэхэ мэтын ба бусад һалбаринуудай бүхы асуудалнууд өөрынь заадаг предмедтэй тон дүтэ болонхой. Имээр, дүрбэн тэгшээр эрдэмээ дээшэлүүлдэг, ехэ юумэ мэдэдэг хадаа бүхы юумые шэнжэлхы нюдөөр хаража тобшолол хэдэг хүн байна. Уншаһан лекцинүүдынь ехэ һонирхолтой, этигэмэ, үнэншэмэ байдаг, олониитын анхарал татадаг юм. Семинарайнь хөөрэлдөөн бүхэн һониноор, үгэ буляалдаатайгаар үнгэрдэг байба. Загастайн дунда һургуулиин эрхимүүдэй тоодо ябаһандань үнинэй багша, пропагандист Радна Цыретарович Найдановай, тэрээн мэтэ ажал хэрэгтэ ухаансар ёһоор хандадаг багшанарай аша габьяатай байһаниинь арсашагүй. Октябриин революциин 50 жэлэй ойтой дашарамдуулан, арадай гэгээрэлдэ онсо габьяатай байһанайнгаа түлөө Загастайн дунда һургуули КПСС-эй Буряадай обкомой, Верховно Соведэй Президиумэй, Министрнүүдэй Соведэй, облпрофсоведэй дурасхаалта туг хадагалжа байна.

Пропагандист гээшэ хүмүүжүүлэгшэ, зүбшэгшэ, заагша, эмхидхэгшэ, методист юм. Иимэ хүндэтэ партиина даалгабариие Радна Цыретарович мэтэ эрхим һайнаар дүүргэжэ ябадаг пропагандистнар жэл бүри олошоржо байна. Тиигээл хадаа үзэл бодолой талаар хатуужаһан, хамагые илагша үзэл суртал—марксизм-ленинизмын теорёор шэрээгдэһэн, коммунис байгуулалтын гол шухала зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэжэ шадаха—иимэ түгэс хүнүүд хүмүүжүүлэгдэнэ.

Д. ЖУГДУРОВА,
манай тусхай корр.

ПЕРМСКЭ ОБЛАСТЬ. Чайковскиин нэрэмжэтэ комбинат шанар һайнтай торго гаргадаг гэжэ суурхаһаар үнинэй юм. Энэ комбинадта нэхэлгын автомат-станогууд олоор табигданхай. Эгээл һүүлшын түхэлэй станок мүнөө үедэ эндэ шалгагдан үзэгдэжэ байна. Энэ станогой ашаар бүд нэхэгшэдэй ажалай бүтээсэ нилээд дээшэлжэ, продукциин шанар һайжарха. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: предприятиин туршалгын участок дээрэ. Мастер Виктор Вернаков, нэхэгшэ Любовь Кузнецова (зүүн гар тээнь), Зинаида, Бурдина гэгшэд шэнэ станок дээрэ бүд нэхэжэ байна.

ТАСС-ай фото.

Эдэнэр манине хангана

ТАЛЫН ХАРГЫГААР...

Николай Романович Кокорин гушан хоёрдохи жэлээ жолоошоноор хүдэлжэ ябана. Эды саг соо Николай Романович олон автомашина һэлгээгүй. Анха түрүүн баранкада һуужа, «ГАЗ-полуторкаар» түрэл тосхон Каленово — Ивалгаһаа эхилээд фронтын харгыгаар табилуулаад, дайнай амаржаһанай удаа арбан жэл таһалгаряагүй бүтүү кузовтай автомашинаар Улаан-Үдэ, Ивалга. Оронго тосхонуудай хоорондо һүндэлөөд, мүнөө арба нэгэдэхи жэлээ автолавкые жолоодоно.

— Бүхы наһаараа шахуу хүн зоной үдэр үдэрэй хэрэглэмжын эд бараа зөөгөө хүм,—гээд нүхэр Кокорин ажал тухайнь һонирхоходомнай хөөрөө һэн.

Дайнай урдахи жэлнүүдтэ хүдөө нютагуудта «полуторкануудшье» үсөөн һааб даа. Николай Романович тиихэдэ залуугайнгаа охин дунда ябаһан, эсэхэ сусахые мэдэхэгүй, үдэр һүнигүй гэхээр ажалладаг байгаа.

— Наһатайшаг болоходо, һүни үдэр хүдэлхэ, сүүдхэ бүхэндэ хэдэн тонно хилээмэ ашаха, буулгаха гээшэ хүндэхэн болоо һэн. Советскэ райпогойнгоо түрүүлэгшэдэ энээн тушаа хэлэхэдэм, автолавкада хүдэлбэлтнай ямар бэ гээ һэн. Тэрэ гэһэнһээ хойшо 12-дохи жэлээ нүүдэл наймаашанаар хүдэлнэб,— гэжэ нүхэр Кокорин хөөрэнэ. — Машинадаа техническэ һайн харууһа хэжэ, удаан саг соо заһабарида оруулангүй ябахые һанаашалхаш. Өөрөө наймаагаа хэхэш. Малшадай найдаһан захяа дүүргэхые оролдохош. Баһал эндэ һанаагаа зобохо юумэн, хэхэ хүдэлмэри ехэ даа. Теэд зоной аша туһын тулада анханһаа хойшо оролдожо һурашаһандаа гэхэ гү, бага ехэшье һаань, хүндэ гуһа хүргэбэб гэжэ һанахадаа, эсэһэн сусаһанаашье мартажархихаш даа...

Хүдэлмэриин саг, хэм гэжэ һанаашалангүй Николай Романович мүнөө үглөөгүүр эртээр малшад дээгүүр ябаад, механизатор, тарияашадай үдэрэй хоол дүтэлүүлэн, полинууд тээшэ шамдана. Хахад үдэрһөө хойшо али нэгэн отарануудые шударһаар, үдэшэлэн баһал тариалан дээгүүр эрьеэд, орой Ивалга тосхоноо бусадаг.

Ээлжээтэ маршрудаараа Каленово тосхоной тракторно-тариян ажалай бригада ерээд, үдэшынгөө халаанда һэлгэсэлдэжэ байһан механизаторнуудтай нүүдэл наймаашантай уулзажа, «наймаагаа гүйлгэжэ», захил абажа байһаниинь тэрэ һэн.

— Дядя Коля, манайнгаа журоодэдэг «Север» асараа гүт?
— Һү, Ленинградска гү?
— Улаан -Үдэдэшье үгы гэлсээ һэн гүбэ? Хаанаһаа та олообта?
— Хүбүүдни, таанадтаа дарамалаа асараа хаямбиб!
— Хэн комбинезон захяа бэлэй? Хүдэлмэриин нимгэн хубсаһа Буркоопсоюзай складуудаар бэдэржэ олоһоноо асарааб. Харагты!...

Дээрэһээ юун үгтэнэ даа гээд, Николай Романович гараа дэлгээд һуудаг зангүй. Хэн нэгэнэй иимэ, тиимэ шухала хэрэгтэй гэбэлнь, олохол гэжэ оролдодог. Ажалшадай захил дүүргээгүй һаа, саг сагта хүндэ хэрэгтэй шухала эд бараагүй ээлжээтэ маршрудтаа гараха болоо һаа, нүхэр Кокорин өөрыгөө ехэл гэмтэй дээрэ бододог.

Буркоопсоюзайнгаа ноёдто заримдаа шоо үзүүлэн, энэ тэрэ юумэ эрижэ ошолдоод лэ байгдадаг гээшэ, — гээд Николай Романович энеэбхилнэ.

Хүнэйл аша туһын тулада хүсэ шадалаа, һайн һайхан сэдьхэлээ хододоо хандуулдаг Николай Романович Кокорин эгээ мүнөө хуушаран татаһан автолавкынгаа жолоо бата адханхай, талын нэгэ харгыгаар табилуулжашье ябаа ааламбы.

Ц. ДУГАРОВ.

АЖАЛАЙ ЖУРАМ НАРИНААР САХИХА

Хаанашье, хэзээдэшье хада журам туйлай ехэ үүргэ бэелүүлдэг. Ажалай журам эбдэгшэд ганцашье обществодо һаад тойбо хэдэггүй, мүн өөртэньшье муугаар нүлөөлдэг. Ажалда хэнгүй сэдьхэлтэй гуултажа, ажалһаа гээгдэхэ, ажалдаа һогтуугаар ерэхэ ушар зарим газарта дайралдадаг. Энэ мэтээр ажалай журам эбдэгшэдэй һарынь салин мэдэхээр доошолдог, гэр бүлынь материальна байдал һуладаг юм. «Байгаа юм аабза» гэжэ зарим хүнүүд хайхарамжагүйгөөр хандадаг. Иигэжэ хандажа огто болохогүй. Мүнөөдэр ажалаа хэнгүй зайгуултагшад, үлөөдэрынь архидагшад ошон лэ дээрээ харгыһаа хадууроод, хулиганай хэжэ, хулиганташа захадаг. Ушар тиимэһээ тэдэнтэй үсэд шангаар тэмсэхые манай парти, Совет правительство уряална ха юм.

Коллектив бүхэн эбтэйгээр ерэлсэжэ, элдэбээр аашалһан гэмтэниие шангаар хэһээхэ болоно. Предприятинуудай, эмхи зургаанудай, ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, ниитын, мүн хуулиин ёһо гурим сахиха ёһотой. Ажалай журам нарибшалан сахиха тухайда КПСС-эй ЦК-гай XXIII съезд дээрэ хэлсэгдэһэн, тогтоол багалагдаһан байха.

Ажал тухайда Совет хуулиин ёһо гуримуудые хараад үзэхэдэ, үйлэдбэри дээрэ хуули бусаар аашалһан, ажалай журам эбдэһэн хүнүүдые элдэбын аргаар хэһээжэ боломоор. Бага салинтай ажалда оруулха, ээлжэ байһан тушаалһаань болюуха, ажалһаань гаргаха гэхэ мэтын арга хэмжээнүүд бии байдаг.

Энэ мэтын зүйлнүүдые зүбөөр, ашагтайгаар хэрэглээ һаа, ажалай журам эбдэгшэд яахын аргагүй заһарха, алдуугаа дахин дабтахагүйе оролдохо байна. Энэ талаар олон жэшээнүүдые дурдажа болоомоор.

Жэшээнь, Д. Т. Евдокимов гэгшэ хэлхеэ холбооной управлениин гаражда шофёроор хүдэлнэ. Ажалай журам эбдэһэнэй түлөө (ажалдаа һогтуугаар ерэдэг, гээгдэдэг байһан) администрациин зүгһөө һануулга абаһан юм. Ажалай журам эбдэхэгүйб, эрид шууд зэһархаб гэжэ найдуулбашье, уданшьегүй тэрэнээ мартаад, ажалдаа баһа һогтуугаар ерэжэ захалба. Тиихэдэнь гаражай начальник тэрэниие бага салинтай (слесариин) тушаалда хоёр һарын туршада хүдэлхыень оруулба. Нүхэр Евдокимов номгороогүй, харин гаражай администрациие хүнүүдтэ дэн лэ хэрзэгыгээр хандана гэһэн удхатай гомдол бариһан байха юм. Тиихэдэнь профсоюзай местком, прокуратура болон сүүдшье тэрэнэй бариһан гомдолые һайшаагаагүй бэлэй. Нэгэдэхеэр, нүхэр Евдокимовай гомдол ямаршье үндэһэ баримтагүй, хоёрдохёор, ажалай журам эбдэһэн гэмтэниие халхалаа һаа, хэһээнгүй орхихо болоно бшуу. Тиимэ һэн тула гаражай администрациин хэһэн һануулга хүбилгагдаагүй, хүсэндөө үлэһэн юм. Гэмтэн һүүлдэнь лэ алдуугаа мэдэржэ, мүнөө хуушан ажалдаа оруулагдаа.

Ажал хүдэлмэридөө һогтуугаар ерэдэг хүнүүдтэ бидэ заримдаа дэн лэ зөөлэнөөр ханданабди. Энэ тон буруу гээшэ. Юуб гэхэдэ, зарим хүйхэрнүүд һамбаашалаад, ажалай ба үйлэдбэриин журам ёһо бусаар эбдэжэ захалдаг. Һогтуу хүн хүдэлхэһөө байтагай хажуудахи нүхэртөө һаад тойбо хэхэ, элдэб эсын юумэ шашажа һалахагүй. Хэрбээ администрациин зүгһөө шалгажа байгаагүй һаа, һогтуу хүнүүд авари хэдэг, сугтаа хүдэлжэ байһан нүхэдөө хохидолдо оруулдаг бшуу.

Тиихэдэ «Бурятцелинстрой» трестын № 1 автоколонныи Горбачев гэжэ шофер Афанасьев, Назимов гэгшэдтэй энэ жэлэй апрелиин 12-то һайса архидаад, һогтуугаар рейсдэ гараһан байна. Хяагтын харгыгаар харайлгажа ябаһаар, урдаһаань ерэжэ ябаһан машиные шууд дайраагүй үнгэрһэн юм. Һогтуу шоферые автоинспекциин түлөөлэгшэ 173-дахи ПМК-гай главна механик Майоров бариба. Гэбэшье һогтуу Горбачев зэмэеэ мэдэрээгүй, үнгэржэ ерэхэдээ нүхэр Майоровые ёорһон, хулиган аашa гаргаһан байна.

Ондоо жэшээ абаад үзэе. Автокранай шофёр апрель һарынгаа салин абажа, бүлэг хүдэлмэришэтэй архидаба. Ивалга нютагта байха үедөө автокранайнгаа залуурые Мессер гэжэ шулуушанда һогтуугаар барюулба. Мессер гэгшэнь машиныень хүмэрюулээд, хоёр мянган түхэригэй гарзада оруулба.

Дээрэ дурсагдаһан жэшээнүүд дээрэһээ тобшолол хэхэдэ, архи гээшэмнай ганцал гай тодхор эсарна ха юм. Теэд хайшан гэжэ архитай тэмсэхэб? Арга хэмжээнүүд олон юм аабза. Шухаланьгэхэдэ, тэдэниинь зүбөөр, ашагтайгаар хэрэглэхэ хэрэгтэй бшуу.

Үйлэдбэри дээрэ байха үедэнь администрациин, профсоюзна организациин зүгһөө саг үргэлжэ шалгаха шухала. Ажалдаа һогтуугаар ерэһэн гү, али ажалай үедэ нюусаар архидаһан хүнүүдые тэрэдары ажалһаань холодуулха, нүхэрэй сүүд дээрэ шангахаар шүүмжэлхэ, амаралтынь болзорые хойшолуулха, абадаг шан урмашуулгыень хаһаха хэрэгтэй. Галиа архи ууха дуратайшуулда салингаа, мүн бусадшье олзыень бэеэрээ абаха эрхыень болюулаа һаа, бүриншье аша туһатайгаар нүлөөлхэ һэн ха.

Коллективэй дунда ажалай журам һайжаруулхам гээд лэ зарим хүтэлбэрилэгшэд алдуу гаргадаг байха юм. Хуули бусаар ажалһаа сүлөөлхэ, бага салинтай хүдэлмэридэ ямаршье хаһа болзоргүйгөөр оруулха гэхэ мэтын тон буруу, хуулиин ёһоор хараалагдаагүй хэмжээнүүдые баадхан байжа абадаг. Имэрхүү хэһээлтэ хэхэдэнь хүдэлмэришэд дураа гутадаг, олонхи ушарта ажалһаа гаража ошодог юм. Ямаршье үндэһэ баримтагүйгөөр ажалһаа гаргагдаһан хүнүүд сүүдэй шиидхэбэриин ёһоор ажалдаа һөөргөө абтадаг, ажалгүй үнгэргэһэн сагайнгаа мүнгые абадаг байна. Ажалдаа дахин абхуулһан хүнүүдэй тоо һүүлэй үедэ нилээд олошороо. Жэшээнь, Загарайн, Сэлэнгын, Прибайкалиин, Хяагтын аймагуудай предприятинуудһаа гаража ошоһон хүнүүдэй 80 процентнь һөөргөө бусаагдаһан байна. Илангаяа жэжэ предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд ажалай ёһо гурим эбдэнэ. Хуули сахигшадай, мүн профсоюзай зүгһөө шалгалтагүй байһанһаа иимэ ушар тохёолдоно.

Иигэжэ хуули бусаар аашалалган хадаа гүрэндэшье, ажалшадташье туйлай ехэ һаад тойбо татана.

Хэрбээ профсоюзна организацинуудай зүгһөө ажалай журам сахиха талаар шалгалта хэдэдэг һаа, предприяти бүхэнэй хүтэлбэрилэгшэд дутагдалнуудаа зүбөөр заһахые оролдохо һэн. Ажалай журам нарибшалан сахидаг хүтэлбэрилэгшэд харюусалгаяа дээшэлүүлхэ болоно. Тиигэхын тула хүтэлбэрилхы тушаалда байһан хүнүүд бэшэнэй хадуун абамаар үльгэр жэшээ харуулха ёһотой.

Ажал хэнгүй зайгуултаһан, ажал дээрээ голодоһо гаргаһан хүнүүдтэ нюур харангүй хандажа, ажалай үдэрые зүбөөр хэрэглэжэ, минута бүхэнөө гамнажа һурахыень үшөө дахин һануулха хэрэгтэй. Энэ хадаа хүн бүхэнэй гол зорилго, нангин уялга мүн!

И. БАЛУРОВ,
юстициин ахалагша советник.

ТҮНХЭН АЙМАГ

ЗАЛУУ ҺААЛИШАН ... БОЛОБО

Аюша Баторов арб... саала тээ Таблангууд... фермэдэ тугалшанаар ... ерээ һэн. Удангүй ... Аюша бэрхэ тугалшан ... даа. Удаань хүбүүе һаа... гожо табяа. Нүхэр Ба... точные Саяны» колх... һаалишадай тоодо оро...

Байгша оной дүрбэ... шада үнеэн бүриһөө ... грамм һү һаанхай. Ма... 200 литрһээ бага бэш... зорилготой. Ажал хэх... гэн бэрхэ энэ хүбүүе ... коммунистнууд парти... кандидат болгон һаях...

ЗАЛУУШУУЛАЙ МҮ...

Саянай совхозой ... ВЛКСМ-эй 50 жэлэй ... лэй социалис мүрысөө... оролсонхой.

Жэшээнь, Валерий ... даажа абаһан 210 ... 211 хүрьга абаба. Тии... тэй мүрысэдэг хониш... Бобков хонин бүриһөө ... жа, һайнаар түлжүүл...

Эдэ залуу хоёр хон... гадаа гарзалуулангүй, ... гоондо оруулжа, хон... 3.5—4 килограмм но... ха гэжэ шиидэнхэй...

Б. ШЫР...

АЛМАЛТ... ДҮНГҮ...

Буркоопсоюзай ав... жэлэй туршада пре... дай дунда түрүү һуур... гые эзэлнэ. Квартал... лээр мүрысөөнэй ди... Тиихэдээ ашаа зөөх... зэргээр дүүргэгдэһэн ... болон резинэ алмалт... зо оруулгын түсэбэй ... харагдажа үзэгдэнэ...

Баазын коллектив ... амжалтаар һанааган ... даггүй, һара, үдэ... дэлмэрээ һайжаруул... нэ. Май һара үшөө ... бэшье ашаа зөөх... түсэб дүүргэгдэнхэй... соо 25 мянга үлүү... чи алмагдаа. Резин... абажа ябаһанһаань ... гаран түхэригэй алма... байна.

Коммунис ажалай ... жолоошод Чукашев, Ш... ров, Чебунин, Носов, ... Исарев, Кундин, Ка... бусад социалис нанги... тэй наринаар абажа ... абаһан социалис уял... хын түлөө шангаар т... шээнь, жолоошон Мя... ков дээрэхи үе соо ... горючи алмаһан байха ... баха түсэбөөр хэр... орходоо 12 мянган т... зо оруулаад байха ...

Буркоопсоюзай авто... нанууд хүдөө нютаг... раа абаашахадаа, ... һоор бусадаггүй. Та... гүй ашаа олоод бус...

Д. КО...

АМАРАЛТАДАНЬ ҮДЭШЭБЭ

Һаяшаг Улаан-Үдын судна заһабарилгын заводой хүдэлмэришэд үни удаан саг соо түс заводто ажаллаһан Николай Григорьевич Кузьмичые амаралтадань үдэшэхээ сугларба.

Мүнөө тэрэ жара наһа хүрэбэ. Аяар 44 жэлэй саана судна заһабарилгын заводто юрын хүдэлмэришэнөөр абтаһан аад, дээдын һургуулитай инженер болотороо ургаа.

Һүүлшын хэдэн жэлэй туршада заводой түсэблэлгын таһагые даагшаар хүдэлһэн байна. Энэ нүхэр ажалдаа дуратай, хүдэлмэришэдые хүндэлдэг сэхэ сагаан һанаатай байһан.

Тиимэһээ энэ баяр ёһололой митингдэ заводой олон хүдэлмэришэд ерэжэ, түрэл заводоо, ажалша нүхэдөө мартангүй һанажа ябахыень Николай Григорьевич Кузьмичта хүсэжэ, сэдьхэлэй дулаан үгэ хэлэбэ.

Жара наһа наһалжа буурал сагаан толгойтой болошоһон Николай Григорьевич судна заһабарилгын заводой үндэһэ һуури табилсажа, тэрэнэй хүгжэхэ ябадалда нилээдгүй ехэ хубитаяа оруулһан юм.

Мүнөө хүдэлмэришэ нүхэдэйнгөө урда гаража уяран баясан, хайшан гэжэ 16 наһатайһаа заводто ажаллажа эхилһэнээ, үдэшын һургуулида һуража дээдын мэргэжэлтэй болоһоноо хөөрэжэ, залуу хүдэлмэришэ нүхэдөө һурахыень уряалба.

Тэрэнэй хүбүүн Сергей Николаевич дээдэ һургуули дүүргэжэ ерээд, эсэгынгээ хэрэг үргэлжэлүүлэн, манай заводто конструктор-технологоор ажаллажа байна.

Һайхан даа, һайхан. 44 жэл соо хододоо хүдэлмэришэ зондо жэшээ харуулжа ябаһан Николай Григорьевич уярһан нюдөөр нүхэдөө шарайшалан хаража, эсэгэ мэтэ дулаахан юрөөл үгэ хэлэжэ, бүри һайнаар ажаллахыень хүдэлмэришэ нүхэдөө уряалба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улаан-Үдын судна заһабарилгын заводые өөрынгөө гараар болхоолсоһон хүдэлмэришэд (баруун гарһаа): заводой прораб В. Н. Языков инженер Н. Г. Кузьмич хоёр хөөрэлдэжэ байна.

Д. БАЛДАНОВАЙ фототекст.

„БУРЯАД ҮНЭНДЭ" БЭШЭҺЭНЭЙ ҺУУЛДЭ

«ЗАХААМИНҺАА ЕРЭҺЭН ХОЁР БЭШЭГ» гэһэн ... доро манай газетын апрелиин 27-ной номерто ... нэгшэд Б. Доржиев, Б. Шоенов гэгшэдэй шүүмжэл... сэлнүүд толилогдоо һэн.

Ёнгорбой, Шара-Азарга тосхонуудтахи сельпо... нуудта һургуулиин үхибүүдтэ хэрэгтэй дэбтэр, са... һан, шугам, сүүмхэ, карандаш гэхэ мэтэ бэшэгэй хэ... хомор байдаг гэжэ Б. Доржиевай бэшэг соо хэлэгдэһэ...

Нүхэр Б. Шоенов: «Сахир тосхоной эдеэ хоолой ... дай наймаалагшад А. М. Алексеева, В. Д. Дармаева, ... рова гэгшэд һогтуу хүнүүдтэ ямаршье ээлжээ ош... архи худалдадаг. Мүн үглөө эртэ, үдэшэ оройшье ... хамагүй наймаална гэжэ шүүмжэлһэн юм.

Энэ хоёр бэшэгэй үндэһөөр шалгалта хэжэ, Заха... магай эд хэрэглэгшэдэй кооперациин правлениин ... нүхэр Г. Доржиев редакцида иигэжэ мэдээсэбэ:

Ёнгорбойн хүдөөгэй магазинда, мүн һургуулиин ... һурагшадай бэшэгэй хэрэгсэлнүүд наймаалагдадаг юм. ... шье, шугам, угольникгууд, транспортир, үнгэтэ карандаш... ручка, бэшэгэй, зурагай дэбтэрнүүд хомор байдаг. Ю... иимэ бараагаар макние хангадаг эмхинүүд захилыень ... дүүргэнэ. Тиигэбэ ябашье, эдэ хомор юумээр саашань ... хангажа байха тушаа хэмжээн абтаа. Номой магазин... оптово баазаһаа тиимэ бараан Ёнгорбойн магазинда ал...

Б. Шоеновой бэшэг дотор дурсагдаһан дутагдал за... тодорбо. Магазинуудай худалдагшад һогтуу хүнүүдтэ... хаһаа хашараад, тиимэ алдуу гаргадаг байгаа. Энэ ста... ногой профсоюзай нютагай комитет дээрэ зүбшэгдөө... харюусалга багатай наймаалагшадта хатуу һануулга... Мүн тэрэ статьятай аймагай сельпо бүхэнэй хүдэлмэри... танилсуулжа, хүдэлмэридөө иимэрхүү дутагдал саашань... хагүй байха гэжэ шиидхэһэн байна».

ВЛКСМ-эй 50 жэлэй ойдо

ХАДА УУЛА, ХАРГЫ ЗАМААР...

БУЛАД ЯАЖА ХАТУУЖААБ

...ҺҮНИИН хүйтэн ...Дээдэ-Үдын үйлсэ...үхиран үлеэнэ. Үе ...э һалхинай шүүхи... буугай наярха со...йлсэнүүд хооһон. ...тэ һүни хэн газаа...? Город соо атаман ...бандидууд, сагаан ...оороо аашалжа бай...920 оной январь һа-

...оицкая үйлсын за...дэй хажууда хүнэй ...олобо. Барагсаахада, ...шэнги урагша хой...зана. Үбдэг дээрээ ...е абана. Тэрэмнай ...һаар бартаа дээрэ ...тотой гэрэй газаа ...дангүй сонхын хаал...аар дэнгэй һүлэмхи ...бэ.

...Федоровна үүдэ нээ...э хүниие таняагүй ...штажа хүхэршэһэн ...нса досоодо хубсаһа...удынь нюргандаа ...а һураар хүлеэгэй... ...Афанасиби... Хүлдэ...тэйб...

...һанай эхэнэр хай...ядан тэбдэбэ. Ар...ай Аня басаганчинь ...а, арай гэжэ арһан ...отолбо. Эхэ басаган ...аа саһа асаржа, хү...шуудые, бэеые үрэ...нь арай гэжэ мул-

...эгэ бага һэгээ оро...алга» тухайгаа хөө...зануудай тагнуул...ай нүхэртэйгөө дай...бараар Дээдэ-Үдэ ...аа. Тэдэнэр офицер...саһа үмдэнхэйнүүд ...дүтүүр харагдабад. ...олоходоо Афанасиие ...офицер шарайгаарнь ...бшуу. Иигэжэ

улаан тагнуулшад контрразведкын хорото гарта ороо юм. Сагаантан тэдэнэрые яажашье эма алдуулжа ядаад (мүрдэһэн мушхэһэн, сохиһон наншаһан гээшэнь аргагүй), буудан алахаар шиидэжэ, хүлижэ, зайдан шарга дээрэ тээгээд, дүтын ой руу шэрэбэ. Хоёр партизанууд боотоһоо хүлнүүдээ һэмээхэнээр мулталжа, нэгэ зэргэ хоёр тээшээ һурэшоо һэн. Тиигэжэ Афанасий шонын хүлдэмэ хүйтэндэ улаа нюсэгөөр энэ гэртэ бии болоо юм. Тэрэ урдань эндэ нэгэтэ бэшэ нюусаар ороһон байгаа.

Троицкая, 3... Энэ гэртэ Мария Федоровна Анциферова Аня басагантаяа ажаһуудаг байгаа. Дайсанай эзэлжэ байһан город соо Анциферовтанай гэр юдполидо ороһон большевигүүдэй, улаан партизануудай командованиин нюуса байра болоһон юм. Юун бэ гэхэдэ, Анциферовтанай бүлэ үшөө революциин урда тээ арад зоной сүлөөгэй түлөө тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадаһан намтартай. 1900 ондо Тамбовско губерниин таряашан Семен Анциферов революционернүүдтэ туһалалсаһанайнгаа түлөө холын Забайкалиин Акатуй гэжэ каторгада сүлэгдэһэн байна. Мария һамганиинь үбгэеэ дахажа, бүхы Россин, Сибириин газар дайдые ябагаар ахижа гараһан юм.

Семен Анциферов 1905 онһоо хойшо Дээдэ-Үдэдэ ерэһэн. Хожомынь эдэнэйдэ элитэ большевигүүд Серов, Буйко, Постышев болон бусад ородог байгаа. Хаанта засагай һалан унатгые Анциферовтан ехэ баяртайгаар угтаа һэн. Хожомынь Юрий, Николай хүбүүдынь партизанууд боложо, Аня басаганиинь эхэтэеэ революциин хэрэгтэ нюусаар туһалжа байгаа. Тэрэ үедэ Семен Ивановичай наһа бараһан шаналалтай.

Аня хоридохи ондо арбан зургаатайхан ябаа. Гэбэшье энэ заахан басаган бүхы хуби заяагаа революцитай холбожо, оло дахин «хутагын эрмэг» дээгүүр ябаһан.

Эхэ басаган хоёр подполи соогоо буу зэмсэгэй, эм домой нюуса склад эмхидхэһэн юм. Анна Семеновна тэрэ үе сагые һанан иигэжэ хөөрэнэ:

— Манайда заримдаа бүри танигдаагүй хүн түлеэ асаржа ерэбэ. Таамаг үгэнүүдые хэлэхэдэнь, заал һаа юумэ асараа гэжэ ойлгогшо һэмди. Түлеэ буулгахатайгаа зэргэ буу зэбсэг буулгалсахаш... Земскэ больницада хүдэлмэрилдэг мадьярнууд (империалис дайнай үедэ плендэ абтаһан) большевигүүдэй даабаряар эм дом асарха. Тэдэнэр айлнуудаар боошхонууд соо уһа зөөдэг һэн. Зарим боошхонууд соогоо юу шэрэдэгыень хэн шалгааб...

Тэрэ үедэ Аня революционно залуушуулай бүлгэмэй гэшүүн бэшэ һэн. Гэбэшье большевигүүдэй нүлөөн доро революционно үзэл бодолтойгоор хүмүүжүүлэгдэжэ, эрхэ сүлөөгэй түлөө хаба шадал соогоо тэмсээ юм.

Нэгэтэ һүни Анциферовтанда партизануудһаа хоёр хүн нюусаар ерэбэ. Эсэшэнхэйнүүд. Түргэноор эдеэлээд унташабад. Тэдэнэй унтаһан хойно Аниин аха Юрий нюусаар Шэтэһээ ерэһэн байгаа. Юрий сагаантанай «үхэлэй эшелонһоо» тэрьедэжэ шадаа бшуу. Һэргэг большевик таһалгын үүдэ ааляар нээжэ, унтажа хэбтэһэн партизануудые адаглан хараба. Унтажа хэбтэһэн хүнүүдэй нэгэнийнь гэнтэ һэришэбэ. Юрий үүдэ түргэн хаажа, эдеэ бэлдэжэ байһан Аня дүүдээ шэбэнэн хэлэбэ: «Наана хэбтэһэн хүниие таниинам. Семеновой контрразведкэдэ алба хэдэг хүн, провокатор гээшэ. Би эндэ дүтэхэн нүхэдтөө ошожо ерэхэмни. Ахамни гэжэ бү хэлээрэй...» Оодон дэгэлээ хэдэрэд, гэртэһээ гүйн һагад гараба.

Үүдэнэй хаагдахатай хамта таһалга сооһоо «партизан» орообо.

— Эндэһээ хэн гарааб?! Түргэн хэлэ!

Аня юумэ ойлгоошогүй болоод, дуу гарабагүй.

— Хэлэ гэнэм шамайе!—гэхэтэйгээ зэргэ дэгэлээ үмдэжэ эхилбэ.

Шууяанай гарахада, таһалга сооһоо нүхэрынь гараба:

— Юун боложо байнаб?

«Партизан» наганаа абажа, хамта ерэһэн хүн тээшэ буудажархиба:

— Эди энээхэниие, улаан шолмос!

Хоёрдохи һомоёо Аня руу табяа бэлэй. Зол болоходоо тэрэ партизаншье, Анишье алуулаагүй. Эдир залуу басаган хүндөөр шархатабашье, хүл дээрээ бодоһон байгаа.

Аня Дээдэ-Үдые сагаантанһаа сүлөөлгэдэ хабаадалсаһан юм.

Хожомынь Аня Анциферова Буряад нютагай комсомолшуудай, залуушуулай ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадалсаа бэлэй. Тэрэ үедэ Аня инаг хани нүхэр Михаил Кочдаковтой сугтаа комсомолой Хяагтын айкомдо хүдэлмэрилжэ, тэндэхи залуушуулые коммунис үзэл бодолтойгоор хүмүүжүүлгэдэ бүхы хаба шадалаа үгөө юм.

...Мүнөө Анна Семеновна Улаан-Үдэдэ ажаһууна. Пенсидэ гаранхай, гэбэшье ниитын ажабайдалда хаба соогоо хабаадалсаһаар. Үндэр наһатай болоһон Мария Федоровна Анциферова басагантайгаа хамта ажаһууна.

Бидэнэр Анна Семеновнагай эдир залуу наһанайнь ажабайдалай хоёр ушар тухай хөөрэбэбди. Теэд тэрэнэй тэмсэлэй харгыда хэды олон иимэ ушарнууд байгааб! Залуу наһан иигэжэ тэмсэл соогуур хатуужаа бшуу!

Мэнэ һаяхана бидэнэр Анна Семеновнатай уулзабабди.

— Нэгэ һонирхолтой документтэй танилсаха гүт? — гэжэ асууба.— Энэ документ манай бүлын намтарта сэхэ хабаатай юм. Һаяхана архивта олдобо...

Үнэхөөрөөшье һонирхолтой документ. Танилсагты.

Копи.

«Городой партизанска комиссида. Нүхэр Анциферова партизануудай отрядуудые городтой холбожо байһан. Тэрэнэй гэр партизануудай нюуса байра болгогдоо юм. Нүхэр Анциферова Совет засагай түлөө тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан Николай, Юрий ба Аня үхибүүдһээ гээгдэнгүй партизануудай штабай даабарние дүүргэдэг байгаа.

«Улаан партизан» гэһэн хүндэтэ нэрэ зүүжэ ябаха эрхэ оложо шадаа гэжэ тоолохо байнаб.

Урдань партотрядай командир ябагша
Е. ЛЕБЕДЕВ.

1932 оной ноябриин 19».

Совет засагай 50 жэлэй ойн тэмдэглэгдэжэ байхада, Буряадай номой хэблэл «Совет засагай түлөө тэмсэгшэд» гэһэн гаршагтай ном гаргаа юм. Буряад орондо шэнэ ажабайдалай түлөө тэмсэгшэдэй тоодо Анциферовтанай бүлэ нэрлэгдэнэ.

Троицкая үйлсэ мүнөө Куйбышевай нэрэмжэтэ болонхой...

К. ИЛЬИН.

ЭРМЭЛЗЭЛГЭ

Хэдэн жэлэй урда тээ «Дружба» колхоздо һаалишанаар хүдэлмэрилхэ хүнүүд олдогшогүй һэн. Һаалиин фермэдэ залуушуул ошожо үгэхэгүй. Залуушуултай парткомдошье, комсомолойшье комитедтэ хөөрэлдөөн яһала болоһон лэ байха.

Нэгэтэ фермэдэ арбан табатай Лида Давыдова ерэбэ.

— Би һаалишан болохо дуратайб...

Теэд Лидын дурадхалда хэншье ханамжатайгаар хандаагүй. «Үшөө зааханиш, һаалишанай ажалые диилэхэгүйш...» гэһэн үгэнүүдые дуулаһан байха. Комсомолой гэшүүн басаган даб гэһээр зориһонһоо сухаряагүй. Ехэ нэтэрүүгээр гүйхадань фермые даагша тэрэниие һаалишанаар абаһан юм.

Лида ехэ дуратайгаар хүдэлмэрилжэ эхилбэ. Харин залуухан басаганда түрүүшын үдэрнүүдтэ хүшэр хүндэ бэлэй. Ажалда дадаагүй, үшөө үхибүүн гарнуудынь түргэнөөр эсэшэхэ. Энээндэ юун гайхал байхаб! Лида наһатай һаалишадтай адли 18—19 үнеэ нэгэ доро һаадаг һэн.

Лидын үнеэд бирагүйнүүд гэжэ тоологдодог бэлэй. Теэд залуу басаган нэтэрүүгээр ажаллажа, аха нүхэрэйнгөө абари зан һажаахаяа оролдожо, дүй дүршэлыень халан абадаг байгаа. Лидын оролдосото ажал түрүүшын үрэ дүн асарба. 1964 ондо залуухан һаалишан үнеэн бүриһөө 1929 литр һү һаажа шадаба.

Түрүүшын амжалтын баяр басагые улам урмашуулба. Лида тусхай номуудые уншадаг болобо. «Таанцада ошохогүй, юунэй түлөө ном дээрэ хатажа һуунаш» гэжэ заримдаа хани басагадынь энеэлдэн, клубта уриха. Теэд Лида тэдэниие хэрэгсээхэгүй. Зоотехнигэй ерэжэ хөөрэлдөө үнгэргэхэдэ, асуудалнуудые үгэжэл мэдэхэ. Хани нүхэдынь:

— Харалши, Лидамний зоотехнигһээ дутуугүй эрдэмтэй боложо байнал,—[illegible]дэг болобо.

Тусхай номуудтай танилсаха бүреэ басаганда олон класс дүүргэжэ шадаагүйнь бүри элирбэ. Эрдэм һургуули яахагүй хэрэгтэй болобо. Яахаб? Лида хүдөөгэй залуушуулай үдэшын һургуулида орохо гэжэ шиидэбэ. 1965 ондо дунда һургуулиин долоон класс дүүргэдэбэ. Хойто жэлдэнь — наймадахи класс.

Лидын жэшээгээр хани басагадынь—Наташа Соберзанова, Татьяна Золотарева, Ирина Смирнова, Надежда Надеина, Мария Давыдова гэгшэд һургуулида бэшүүлээ юм.

Фермэдэ залуушуул олоороо ерэжэ эхилбэ. Удангүй колхоздо комсомол-залуушуулай фермэ эмхидхэгдээ һэн.

Үнгэрэгшэ жэлдэ Лида үнеэн бүриһөө 2450 литр һү һаажа, абаһан уялгаяа үлүүлэн дүүргэһэн байна. Энэ амжалтынгаа түлөө аймагай залуу малшадай слёт дээрэ залуушуулай уласхоорондын «Спутник» лагерьта ошохо түлбэригүй путёвкоор шагнагдаһан юм.

МТФ-гэй комсомол-залуушуулай коллектив ехэ эбтэй эетэй гээшэ. Һаалишад бэе бэедээ али аргаар туһа хүргэдэг, бэе бэеэ дэмжэдэг байна.

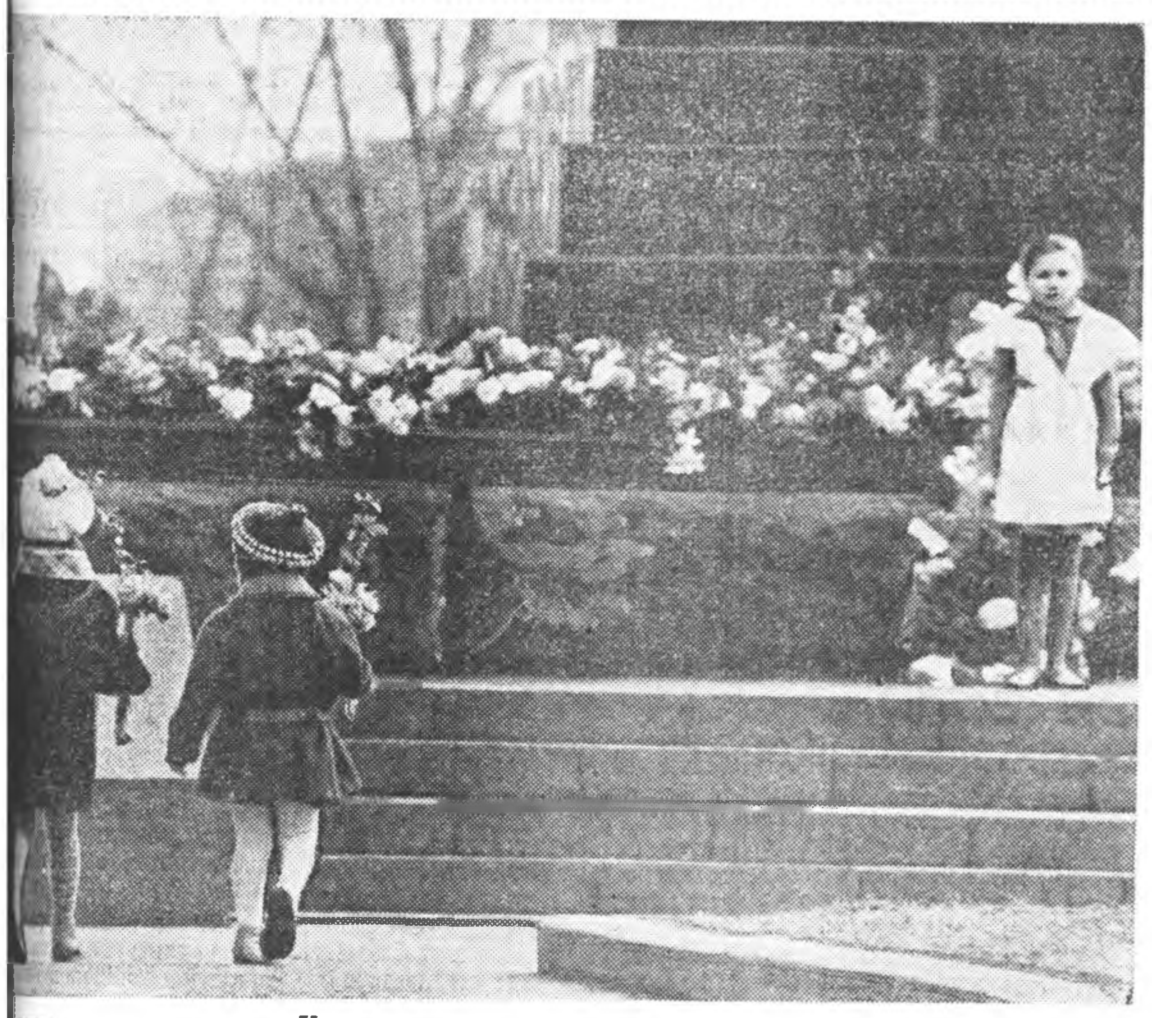
— Би «Спутник» лагерьта ошоходоо үнеэдтээ заахашье һанаагаа зобоогүй бэлэйб. Хани басагадни үнеэдыемни һайн харууһалха гэжэ найдажа ябааб,—гэжэ Лида коллектив тухайгаа омогорхон хэлэнэ.

Залуу һаалишан колхоздоо хүндэтэй болонхой. Ажалдаа эдэбхитэй, тушаалдаа харюусалгатайгаар хандадаг хадань тэрэниие нютагаархидынь ажалшадай депутадуудай Улаан-Үдын аймагай Советэй депутадаар һунгаа юм.

Мүнөө Лида Давыдова комсомолойнгоо 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ үнеэн бүриһөө 2500 литр һү һаахаар бэеэ уялгалаад, амжалтатайгаар ажаллажа байна. Шэнэ жэлэй гараһанһаа хойшо үнеэн бүриһөө 823 литр һү һаажа шадаад байна.

Һаяхан Лида ВЛКСМ-эй ЦК-гай Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаа, залуу һаалишанда мүн ВЛКСМ-эй ЦК-гай «Эрхим залуу хүдэлмэрилэгшэ» гэһэн тэмдэг барюулагдаа.

М. ШАНГАЕВ,
ВЛКСМ-эй обкомой хүдэлмэрилэгшэ.

...луун мантан хүшөө. ...соно тэмсэлдэ унаашад. Хажуугаарнь ши ябадалаа аалидха, Халта зогсоод, малгайгаа аба.

Бата БАЗАРОН.

ЭДИР ЗАЛУУ ГЕРОЙНУУД

ЕВГЕНИЙ МАНЗАНОВ

Мухар-Шэбэрэй аймагай «Эрдэм» совхоздо нэгэ нангин хүшөө бии юм. Тэрэ хүшөө эдир залуу тэмсэлшэ, Россин коммунис үзэл бодолтой залуушуулай бүлгэмэй гэшүүн ябаһан Женя Манзановай нангин дурасхаалда бодхоогдонхой.

Арбан зургаатай Женя Манзанов хатуу байлдаан соо дайсанай һомонһоо унаһан юм.

ПЕТР ЮДИН

Олон нуурта Яруунын хизаарта партизануудай эдир тагнуулшан Петя Юдин тухай мэдээ дулаагүй хүн байхагүй.

Петя Юдин халуун байлдаанай охин соо Совет засагай түлөө баатарай үхэлөөр наһа бараһан.

ЕЛЕНА ВОЛКОВА

«Набшастай арюухан дэлхэй дээрэ намжаарлан урдана Сүхэ голнай» гэжэ арадай дуун соо хэлэгдэдэг. Энэ голой эрьедэ, Сүхын арһанай заводой сэлеэндэ, барон Унгерны бандидууд комсомолой гэшүүн Елена Волковае бузар муухайгаар алаа һэн.

Елена Волкова улаантанай тагнуулшан байһан юм.

ЧАГДУРОВ

Сүхын эрьедэхи Аса нютагта Унгерны бандидууд эдир залуу партизан Чагдуровые амидыгаар галдаһан юм. Тэдэнэр Чагдуровые алажа шадабашье, тэрэнэй нангин хэрэгые үгы хэжэ шадаагүй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Е. Манзанов.

АРГАА БАРАГДАҺАН ДАЙСАД[1)]

Ара майлын шугы соо
Ангиин дайсад алдалаа.
Ангиин дайсад хэд гээшэб?—
Аргаа барагдаһан хаапильнууд.[2]
Хухюур модоной хүнды соо
Хоротон дайсад хоргодоо.
Хоротон дайсад хэд гээшэб? —
Хургаа хүлдэһэн хаапильнууд.

1). Энэ дууе Яруунын аймагай Нарһата тосхондо ажаһуудаг 76 наһатай **Н. Б. Бадмаеваһаа** Ц. Дондогой бэшэжэ абаба.

2). Хаапильнууд — буряад у у д иигэжэ каппелевцуудые нэрлэдэг һэн.

Аханарайнгаа тэмсэл тухай Анхаран уншана гү хүүхэн? Хургадынь энээхэн номойнгоо Хуудаһыень иранал дүмүүхэн...
Ф. СОРОКИНОЙ фотоэтюд.

...ОМОЛШУУД

...түбиин
...уеын дүлэн соо
...анай
...бые туршаһан,
...элдэр
...дуур хэд һэн бэ?
...нүүд —
...онойм
комсомолшууд!
... сагай
...дуур туйлаһан
...радай
...үндуур нэрлүүлдэг,
... ажалаар
...ан хэд һэн бэ?
...үсэн —
...ойм
комсомолшууд!
...тёор
...эргэхэ хугасаа соо
...алгын
...түр дархалжа,
...дабшаад,
...үүдэг хэд һэн бэ?
...ойм
комсомолшууд!
...ороон
...ай урдаһаа
...тулааша
...ан соо шалгараһан,
...патагтаа
... герой хэд һэн бэ?
...ойм
комсомолшууд!
...гер
...ураһэ эсхэжэ,
...алаан жэгдэ үндэрөөр
...үргүүлһэн
...тагтаа
...хэд һэн бэ?
...түүд —
комсомолшууд!

ВЛКСМ-эй ОКТЯБРЬСКА РАЙКОМДО

Уялга шэнэлэгдэбэ

Һаяхан Улаан-Үдын нарин сэмбын фабрикын комсомолшууд болон залуушуул ВЛКСМ-эй 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгаяа дүүргэжэ байһан тухайгаа райкомдо мэдээсэбэ.

Фабрикын комсомолшууд урда абаһан уялгаяа шэнэлжэ, Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн гүйсэтэр комсомолойнгоо эмхидэ Советскэ Союзай Герой Лиза Чайкинагай нэрэ олгохын түлөө тэмсэнэ.

ПОШ фабрикынхид түрүүлбэ

ВЛКСМ-эй Улаан-Үдын горкомой бюро хотын комсомол коллективүүдэй социалис мүрысөөнэй нэгэдэхи кварталай дүнгүүдые гаргаба. Энэ мүрысөөндэ ПОШ фабрикын комсомолшууд түрүүлжэ, нэгэдэхи һуури эзэлээ.

Холын нүхэдтөө—бэлэг

35-дахи һургуулиин комсомолшууд болон пионернүүд алдарта Вьетнамай үхибүүдтэ бэлэг суглуулжа эльгээгээ.

В. РАДНАЕВ,
ВЛКСМ-эй Октябрьска райкомой секретарь.

ЭДИР НАҺАНАЙ ЭРШЭ ЗОРИГ

Манай Улаан-Үдын хүдөөгэй аймагай комсомолой организациин бүридхэлдэ 2286 гэшүүд бии. Тэдэмнай табин зургаан эхин организацинуудта хубаарна гээшэ.

Ленинскэ комсомолой 50 жэлэй ойе ажалай эрхим амжалтаар угтахын түлөө дэлгэрһэн мүрысөөе манай аймагай комсомолшууд үүсхэһэн байха. Тэрэнэй тулада бэлэдхэлэй болон эмхидхэхы хүдэлмэри яһала хэгдээ. Комсомолой эхин организаци бүхэндэ суглаан үнгэргэгдэжэ, социалис уялганууд абтаа бэлэй.

Социалис уялгын эгээл харюусалгатай юумэниинь гэхэдэ, хабарай тарилгын халуун саһа соо, мүн хуряалгын үедэ комсомол залуушуулай агрегадуудые эмхидхэлгэ байһан юм. Мүнөө аймаг доторнай хабарай хахалалга ба эртын тарилга эмхитэйгээр дүүрэбэ. Энэ үе соо гушан зургаан комсомольско агрегат хүдэлөө. Гансахан «Искра» колхозой Хүйтэн тосхондо аяар зургаан агрегат эмхидхэгдэһэн юм.

«Искра» колхозой залуушуулай эрмэлзэлые колхозой хүтэлбэрилэгшэд саг соонь дэмжээ юм. Хабарай тарилгын үедэ түрүү һуури эзэлһэн комсомольско агрегат ВДНХ ошохо путёвкоор шагнагдаха юм. Бэшэниинь грамотануудаар болон үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаха болоно.

Ивалгын туршалгын ажахын комсомолшууд баһал муу бэшээр ажаллаа. Тэндэ арбаад комсомольско агрегат хүдэлжэ гараба.

«Дружба» колхозой комсомолшууд-механизаторнууд тухай хэдэн үгэ хэлэлтэй. ВЛКСМ-эй комитедэй секретаряар тэндэ Николай Давыдов хүдэлдэг юм. Тэрэ ондоо уялгаһаа сүлөөлэгдэһэн хүн. Гэбэшье хабарай тарилгын үедэ нүхэдоо хараад һууха аргань үгы байгаа. Тиигэжэ тарилгын үедэ гэшүүдтээ ажалай үндэр жэшээ харуулан, өөрөө сеялкэдэ хүдэлжэ гараба.

Залуу малшадшье таряашадһаа дутуугүй, шамбайгаар хүдэлжэ гараа. Жэшээнь, «Улаан Оронго» колхозой комсомол-залуушуулай һү һаалиин фермын һаалишан Цырен-Дари Нимаева нэгэдэхи квартал соо ехэ һү һаажа, түсэбөө 104 процент дүүргэбэ. Тэрээнһээ нүхэд басагадыньшье холо таһараагүй. Тарбаева, Юмова, Омоктуева гэгшэд мүн лэ эрхимээр хүдэлжэ ябанад.

«Маяк», «Дружба» колхозой залуу малшад баһал хамсы шаман, шударгы бэрхээр хүдэлжэ, нютагаархидтаа магтуулдаг юм. Жэшээнь, «Маяк» колхозой комсомол һаалишад Н. Лаптева, М. Чистякова гэгшэд 1968 ондо үнеэн бүриһөө 1850—1930 килограмм һү һааха уялга абаһан юм. Мүнөө үедэ үнеэн бүриһөө һааһан һүниинь мянган килограммда дүтэлжэ ябанхай.

Ойн хүндэлэлдэ абаһан уялга соомнай 150 тонно түмэр түдэгэ суглуулха тухай пункт бии. Майн 15-най мэдээнэй ёһоор гансахан һурагшаднай наян хоёр тонно хара түмэр болон зэд сад, гуулин суглуулжа тушааба.

Залуу ажалшад эрхимээр ажаллаад, һайнаар амарха дуратай ха юм. Залуушуулай амаралтые зүб мүрөөр эмхидхэхын тула юу хээн хэгдээ гэхэдэ болохо. Арбан дүрбэн спортивна талмай эмхидхэгдээ. Ивалгада сагаалса буудадаг түхеэрэлгэ дүүрэнтэжэ байна. Хүйтэн тосхондо стадион баригдажа дүүрэхэнь.

Залуу наһан залитай, согтой гүб даа. Залуу наһандаа спортдо дурлаагүй һаа, хэзээ дурлаха юмши? Тиимэһээ аймагай комсомольско организаци спортсменүүдэй тоо олошоруулхые оролдоно. Майн эхиндэ аймаг доторнай 200 гаран залуушуул бүхэ барилдаагаар, буудалгаар, санаар, шатараар разрядтай болонхой.

Гадна залуушуулай үзэл бодолой саг үргэлжэ хурсадхалга, тэдэнэй соёл болбосоролые дээшэлүүлгэ манай гол зорилгонуудай нэгэн. Юундэб гэхэдэ, хооһон тархитай һаа, ажал дээрэшье амжалта туйлахагүйш. Хүн гээшэ ганса хотын садхалангаар «сададаггүй» ха юм.

Тэрэ талаар юу хээ хэнэбди гэхэб. Жэшээнь, «Манай ленинскэ комсомол» гэжэ арба найман кружок хүдэлбэ. Тэрэнэй хажуугаар табан «Кругозор», дүрбэн «Парти тухай хөөрэлдөөнүүд», нэгэ «Залуу марксистын университет» гэһэн кружогууд хүдэлжэ гараа. Гадна зарим комсомолшуудай партиина гэгээрэлэй кружогуудта коммунистнартай хамта марксизм-ленинизмын суртал шудалаа гээшэ. «Коммунизм» (ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь Галя Боржонова), «Искра» (секретариинь Илья Борисов), «Авангард (секретариинь Надя Антонова) болон бусад колхозуудта залуушуулай политическэ һуралсал һайнаар табяатай.

Үйлэдбэриин залуу түрүүшүүлые «Сэнхир галда» урижа. зүрхэнэй хөөрэлдөө үнгэргөө һэмди. Тэрэмнай «Ивалга» гэжэ кафе соо болоо. Тэрэ «Сэнхир галдамнай» Сэлэнгын комсомольско организациин түлөөлэгшэд байлсаа. ВЛКСМ-эй Сэлэнгын райкомой секретарь нүхэр И. Ербанов аймагайнгаа залуушуул тухай домоглоһон альбом, шахтёрой малгай дэнтэйгээрнь манайхинда бэлэглээ. Түгэсхэлдэнь зорюута уряалаар ерэһэн уран зохёолшо Михаил Степанов өөрынгөө творческо ажал тухай һонирхолтойгоор хөөрэжэ үгөө.

Тарбагатайн клуб соо СССР-эй арадай артистка Лариса Сахьянова, РСФСР-эй габьяата артист Петр Абашеев гэгшэдтэй уулзалга үнгэргөө һэмди. Тэдэнэй хөөрөөе сугларагшадай анхаралтайгаар шагнаһаниинь ойлгосотой ааб даа.

Һаяар Ивалгада уран зураашан А. Сахаровскаягай зурагуудай нүүдэл выставкэ болохо. Тэрэнэй нээгдэхые гансашье залуушуул бэшэ, мүн наһажаал хүнүүдшье тэсэжэ ядангяар хүлеэнги.

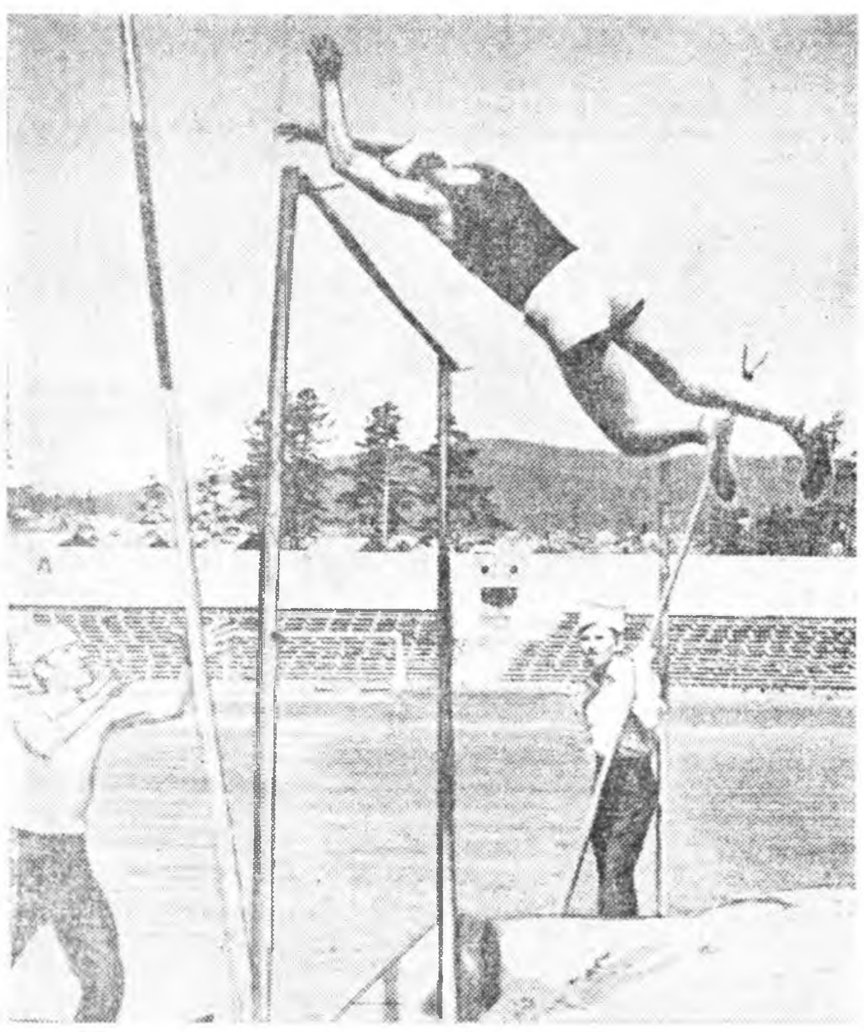
Иимэл даа манай хэрэгүүд. Манай комсомолшууд 50 жэлэйнгээ ойе ажалай ехэ амжалтаар угтаха эршэ зоригоор, этигэл [illegible] дүүрэн лэ!

В. ВЛАДИМИРОВ,
ВЛКСМ-эй Улаан-Үдын райкомой секретарь.

СПОРТ

СТУДЕНТНЭРЭЙ ЗОНАЛЬНА МҮРЫСӨӨН

Һаяхан Улаан-Үдэдэ, гурбан үдэрэй туршада Алас Дурнын, Сибириин болон Дунда Азиин хүдөө ажахын дээдэ һургуулинуудай дунда хүнгэн атлетикээр мүрысөөнүүд үнгэргэгдэбэ. Тэрээндэ Киргизэй, Туркмениин, Примориин хизаарай, Новосибирскын, Барнаулай, Омскын болон Буряадай — дүн хамта 10 команда хабаадалсаа.

Түрүүшын үдэр 1000 метрэй зайда эхэнэрнүүдэй урилдаагаар мүрысөөнүүд эхилээ. Эндэ Примориин хизаарай түлөөлэгшэ В. Иконникова 13.0 секунда саг харуулжа эрхимлээ. Буряадай хүдөө ажахын институдай студент Б. Цырендашиев дээрэ дурсагдагша зайда эрхим дүн харуулһан байна. Тэрэ 11,1 секунда саг харуулаа.

Үндэрые харайлгаар Примориин хүдөө ажахын институдай студент В. Клименкые хүсэхэ хүн байбагүй. Тэрэ 185 сантиметр үндэрые дабажа шадаа. Буряадай хүдөө ажахын институдай түлөөлэгшэ Б. Миромапов 180 сантиметр үндэрые харайжа, гурбадахи дүн харуулаа. Эхэнэрнүүдэй дунда үгтэһэн 400 метрэй зайе 1 минута 0,2 секунда соо дабажа амжаһан Зоя Степанова (Улаан-Үдэ) түрүү һуури эзэлээ.

4х100 гэһэн эстафетын урилдаанда Примориин хүдөө ажахын институдай түлөөлэгшэд эрхимлээ. Манай республикын спортсменүүд гурбадахи һуурида хүртөө.

1500 метрэй урилдаанда Люба Поздиякова 4 минута 59,6 секунда саг харуулжа, Буряадай АССР-эй рекорд тогтоогоо. Гэбэшье энэ мүрысөөндэ илалта туйлахын тулада Поздияковагай дүн бага байба. Тиин Омск хотын түлөөлэгшэ Надя Главатских 4 минута 49,0 секунда саг харуулжа, зонын чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртөө.

5000 метрэй урилдаанда Рафис Якупов (Улаан-Үдэ) 15 минута 15,0 секунда сагтайгаар фиништэ түрүүлжэ ерэбэшье, мүрысөөндэ конкурсһоо гадуур урилдаһан байжа, 15 минута 20,0 секунда сагтайгаар фиништэ ерэһэн Красноярскын студент В. Бугаевта түрүү һуури олгогдоо.

Мүрысөөнэй хоёрдохи үдэр дүрбэдэхи һуурида ябаһан Буряадай хүдөө ажахын институдай команда гурбадахи һуурида гаража шадаа. Эндэ 400, 800 метрэй зайда урилдахадаа, манай спортсменүүд олон очко абажа шадаа һэн.

Утые харайлгаар Примориин хүдөө ажахын институдай спортсмен Сергей Клименко эрхимлээ.

Алтайн хизаарай түлөөлэгшэ А. Рашупкина диск шэдэлгээр шалгараа.

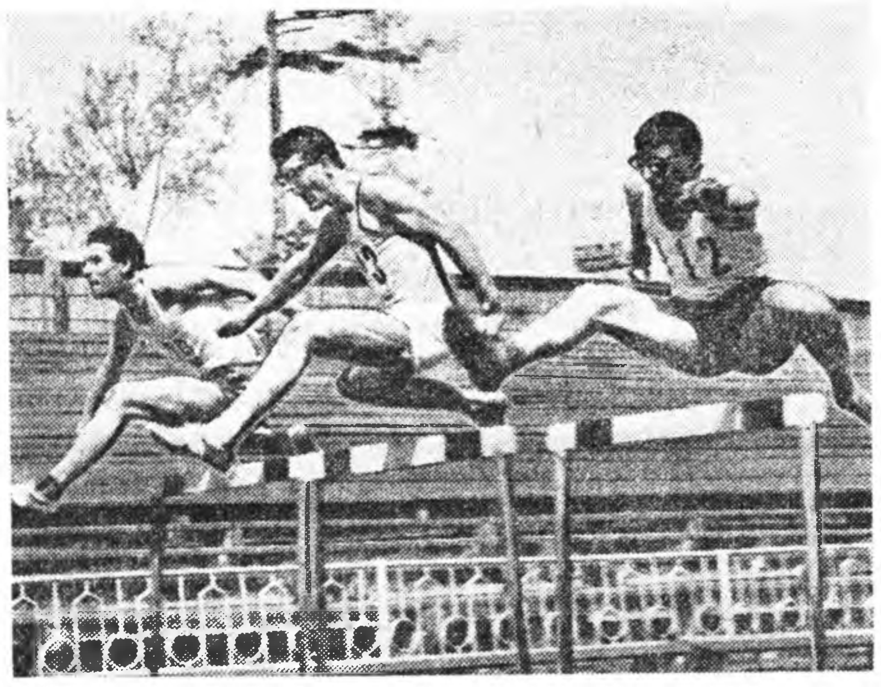
200 метрэй урилдаанда Таджигай студент Вячеслав Лаптев 22,9 секунда саг харуулжа шадаа. 800 метртэ урилдаһан эхэнэрнүүдэй дундаһаа урда тээнь 1500 метртэ эрхимлэһэн Надя Главатских түрүүлжэ ерээ. Тиихэдэ эрэшүүлэй дундаһаа Алтайн хүдөө ажахын институдай студент В. Смазнев эрхим дүн харуулаа.

Мүрысөөнүүдэй дүнгөөр 21469 очкотой болоһон Примориин хүдөө ажахын институдай команда түрүү һуури эзэлээ. Красноярск хотын хүдөө ажахын институдай студентнэрэй команда хоёрдохи һуурида хүртөө. Тэрэ 17237 очкотой. Гурбадахи һуурида гараһан Буряадай хүдөө ажахын институдай спортсменүүд 15591 очко абаһан байна.

Вл. ТУМАНЦЕВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: эхэнэрнүүдэй 1500 метрэй урилдаанда. Урагаар үндэрые харайлга. 100 метрэй дабалтатай урилдаан.

Л. АНРЕЛОВЭЙ фото.

ФУТБОЛ

ЭРШЭГҮЙ НААДА[...]

Футболоор орон доторoo түрүү һуури эзэлэлгын арбадахи уулзалга уржа үдэшэ үнгэрбэ. Буряадай АССР-эй 25 жэлэй нэрэмжэтэ стадион дээрэ Томск городой «Томлес» командатай манай сэлэнгынхид ээлжээтэ наадаяа наадаһан байна. Энэ уулзалгые футболдо дуратайшуул ехэтэ хүлеэһэн, стадионоор дүүрэшэтэрээ шахуу сугларһан байгаа. Теэдшье тинжэ байнгүй арганьгүй ха юм. Манай «Сэлэнгэ» команда майн 6-һаа хойшо «гэртээ» наадаагүй бшуу.

Энэ уулзалгын урда тээ эдэ команданууд турнирай таблицада хэдыдэхи һуури эзэлжэ ябааб гээд һонирхоё. Айлшаднай энэ хабарһаа хойшо найма дахин наадахадаа, хоёрыень шүүһэн, нэгэ удаа тэнсэһэн, аяар таба дахин шүүгдэһэн байгаа. Тиигэжэ 5 очкотой болоһон юм. Турнирай таблицада хоридохи һуури эзэлжэ ябаа. Харин манай командын байдал һураггүй һайн байгаа. Дунда Ази мордохынгоо урда тээ (майн 6-най наадтанай һүүлээр) «Сэлэнгэ» команда 8 очкотой болоһон юм. Харин Ашхабадай «Строитель», Ташкентын областичн «Политотдел» командануудта шүүгдээ, Навои городой «Зеравшан» командатай тэнсээ һэн. Тинхэлээрээ уржадэр 9 очкотой байгаа. 21 командануудай дунда хэдыдэхи һуури эзэлдэг байгааб гэхэдэ нимэ. Майн 6-най наадтанай һүүлээр гурбадахи һуурида ябаһанаа удангүй гурба дахин уулзаад, долоодохи һуурида түргдэһэн юм. Түрүүшынхеэ класс «А» бүлэгтэ наадажа байһан командада нимэ байдал тимэшье муу бэшэ, дундуур гээшэ бэзэ.

Харин уржадэр... Энэ уулзалгые дэлгэрэнгыгээр бэшэлтэгүй гэжэ тоолоод, харагшадай һанамжада хандаябди:

Г. ГАЛСАНОВ: «Сэлэнгынхидээ» танинагүйлби. Яяр муугаар наадаа. Футболистнууд талмай дээрэ бэе бэеэ ойлголсоногүй, бүмбэгэ удыы[...] үдьхэлөөд ябаха юм. Бэрхэ добтолог[...] Сенотрусов гэгшэдэй усалтаһан дээрэ[...] орондо ондоо хүнүүдые табихадаа, т[...] наадхуулхаяа ядаг юм. Тингээ һаань, [...] бэеэ хоорондоо «ойлголсохошье» аалам[...] най «Байгал» командаһаа үлүүгээр наад[...] үгы хаш.

П. ИВАНОВ: Хоёр командынхид ила[...] лашье оролдоо. Теэд тэрээнһээнь мүрт[...] гараагүй. Наадтанай хоёрдохи хахадта а[...] толгошод түрүүшын бүмбэгэ манай ворот[...] жо оруулаа һэн. Энээндэ, минии һана[...] лагшад зэмэтэй гэхэ байнаб. Алиннины[...] шэгүй, хоёр команданууд һонирхомоор[...] ханамаар наада харуулаагүй гэжэ би[...] байнаб. Илангаяа «Сэлэнгэ» команда[...] шагүй муугаар наадаа. Ушар нимэһэ[...] нуудай хоорондо бэе бэеэ һэлгэн наад[...] тактикые бүри ухаансар шэнжэтэй бол[...] тэ асуудалнуудта тренернүүд һанал[...] бнг лэ.

Наадтанай түгэсхэл — 1:1. Зүгөөр ма[...] дэхэеэл байтараа тэнсэжэ һалаа бшуу, [...] наадтанай һүүлшын минутада айлшад 1[...] тойгоор шүүжэ ябаа ха юм. Эгээл энэ [...] нутада углууһаа сохиһон бүмбэгые ма[...] ша С. Аккуратов үдьхэлжэ ворота р[...] командаяа абараа һэн.

Удаадахи уулзалга манай стадион [...] 2-то болохо. Тэрэ үдэр Улаан-Үдын [...] наадахаяа Кемерово городой «Кузба[...] айлшалха байна.

С. Б[...]

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: наадтанай үе.

Л. ХАЙДУРО[...]

ХИТАДТАХИ БАЙДАЛ

«Культурна революци» гэдэгэй уршагаар Хитад ороной экономикодо тудаһан хорото хойшолонгуудые усадхаха гэжэ Мао Цзэ-дунай бүлэг һэдэлгэ хэнэ. Харгы замай эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэхитадай зүблөөн Пекиндэ боложо һая дүүрэбэ. Тэрэ зүблөөн Мао Цзэ-дунай ба Линь Бяогой үүсхэлээр үнгэргэгдэһэн юм гэжэ Хитадай хэблэл мэдээсэнэ. Түмэр зам ба уһанай транспортые гуримтай болгохо, хорото этэгээдүүдэй хойшоо таталгые «үгы болгохо» гэһэн зорилго зүблөөн табиһан байгаа.

«Үйлэдбэриие ехэ болгохо, нарин нягта алмалта хэхэ, хонжоо наймаантай тэмсэл шангадхаха» гэхэ мэтын Маогой захиралтанууд газетэнүүдтэ ходо дабтагдана. Промышленностиин сэрэгэй маягтай болгогдожо байһан ушар баһал тэрэ зорилгодо зорюулагдана гэжэ хэблэл мэдээсэнэ. Жэжэ предприятинуудта — сэрэгэй түлөөлэгшэд, томо фабриканууд ба заводуудта — сэрэгэй подразделенинүүд байдаг болобо. Теэд тэдэ хэмжээнүүдһээ биратай аша үрэ гараһагүй.

Ганса һарын турша соо нэгэ хахад — хоёр дахин, зариманд aa 5—10, 15 дахиншье үйлэдбэри ехэ боложо, зарим предприятинуудта «ехэ һүрэлтэ» хэгдэбэ гэһэн мэдээсэл Пекинэй газетэнүүдтэ үе үе болоод хэблэгдэдэг. Теэд урдахи һарада эдэ предприятинуудай зарим тэдыгээр гү, али бүримүһэн миин байһые тимэ мэдээсэлнүүд гэршэлэн харуулна. Жэшээлхэдэ, хүнгэн промышленностиин продукци февральтай жэшэбэл, энэ оной мартда Шанхай хотодо 57 процентээр ехэ болобо гэжэ майн 24-дэ Синьхуа агентство мэдээсэһэн байна. Апрельдэ үшөө 18 процент ехэ болобо гэжэ хэлэгдээ һэн. Тэрэнэй һүүлээрхи үгүүлэл дотор «үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхидэ орбол» авторучканууд, оёдолой машинанууд, арһан гутал болон бусад зарим эд бараа үйлэдбэрилгэ ехэ болобо гээд хэлэгдэһэн байна. 1967 оной хэмжээн тулюур байһан юм гэжэ энээнэй урда тээ Шанхайн газетэнүүд бэшэһэн байгаа. Тиигээд тэрэ тулюур хэмжээндэ арай хэрээ гэжэ хүрэһэн байбал Шанхайн промышленностиин энэ оной январь—февралиин хэмжээнэй али тухай байһые тухайлжа боломоор бэшэ аал?

Хлопчатобумажна бүд табиха талонуудые жэлэй эхеэр хүн зондо хубаадаг. Тиигээд тэдэ та[...] кинэй хүн зондо мүне[...] хүрэлгаагүй. Саахар, [...] тамхи, түмэр зүйлнүү[...] түрүүшын хэрэглэмжы[...] магазинуудта үсөөн га[...] римтанууд хүнгэн пр[...] дахи байдалай бэрхэ[...] харуулна.

Теэд хүнгэн пром[...] амжалтанууд тухай м[...] гаргадаг байбашье, [...] хэблэл металлургичес[...] комбинадуудай, нүүрһ[...] ленностиин байдал ту[...] шэнэгүй. Энээниинь [...] нуудтахи байдал хэсүү[...] болоо гэжэ ойлгохо х[...] нүүрһэ, зайн гал хүн[...] хэ ябадалай хизаарла[...] шье, түлишэ болон за[...] даг дээрэһээ олохон [...] миин байжа байдаг. [...] нэй дутагдал пр[...] юрэнхыдөө гээгдэжэ ба[...] най нэгэниинь болобо.

Гэбэшье тэрэнь [...] шалтагаан бэшэ. Зүгөө[...] даа «культурна рево[...] аргагүй хойшолонгы[...] Предприятинуудта үй[...] хэжэ байһан, «буржуа[...] гээд олон мэргэжэлтэ[...] гаргаһан аппарадай [...] дай ажалай буруу һү[...] һал промышленност[...] шалтагаан болоно. Х[...] материальна талаар [...] бүхы арга оньһо — т[...] үлүүлэн дүүргэһэнэ[...] бэеын элүүртэ хороте[...] лаһанай түлөө. газар[...] нуудта ажаллаһанай [...] түлбэри гэхэ мэтэ «ко[...] но экономизм» гээд [...] волюциин» үедэ үгы [...] гаа. Жэшээлхэдэ, ша[...] дото салин хүлһэн х[...] болобо.

Эсэстээ «культурна[...] дэг фабрика ба заво[...] журам һулаpуулба. З[...] тинуудай хүдэлмэриш[...] ниар ябуулхын орондо[...] зарлиг гашай сэжэл[...] ехээр гаргадаг байна.

(ТАСС)

СПОРТИВНА ЛОТЕРЕЙ ТУХАЙ КОНКУРС

СССР-эй спортивна бүлгэмүүд болон организацинуудай союзай соведэй Центральна бюрогой тогтоолоор олимпийскэ спортивна лотерейн билет үргэнөөр тараха, тэрээн тухай тунхаглаха конкурс соносхохо тухай тогтоол баталагдаба.

Тиигэжэ байгша оной апрель—июнь һарануудта олимпийскэ лотерей тухай хэблэлдэ эрхимээр тунхаглаха, бэшэхэ конкурс үнгэргэхэ гэжэ шиидхэгдэһэн байна. Олимпийскэ спортивна лотерейе саг үргэлжэ тунхаглаһан, лотерейн билет тараалтын ябаса тухай элдэб материал толилһон газетэ, журналнууд мүнгэн шанда хүртэхэ юм.

Областьнууд, хизаарнууд, автономито республиканууудай газетэнүүдэй конкурс үнгэргэхые Центральна бюро республикын спортивна бүлгэмүүд болон организацинуудай союзай соведүүдые уялгалба.

Ю. МАШИН,
Центральна соведэй түрүүлэгшэ.

РИМЭЙ АЖАЛШАДАЙ МИТИНГ

РИМ. (ТАСС). Римэй хүдэлмэришэдэй ажаһуудаг райондохи Сан-Джовани гэжэ туйлай ехэ талмай дээрэ хоёр неделиин саада тээ сугларһандал адли, майн 29-нэй үдэшэнье тэндэ хүн зон дүүрэн сугларба. Эндэ һунгалтын урда тээхи һүүлшынгээ митинг компарти үнгэргэбэ. Һунгалтынгаа урда тээхи кампаниие тэрээгээр Италиин Коммунис парти дүүргэһэн байна. Үеэгэлдэр тон хүсэтэй аадар бороо орожо байбашье, парламентскэ һунгалтада коммунистнуудай ба ороной бүхы зүүнэй хүсэнүүдэй туйлаһан ехэ амжалта тэмдэглэхын тулада, һунгуулиин тэмсэлэй дүнгүүдые гаргахын тулада олон мянган хүн компартиин уряалаар сугларба.

Италиин компартиин генеральна секретарь Луиджи Лонго ба компартиин бусад хүтэлбэрилэгшэдэй трибуна дээрэ гаража ерэхэдэнь, тэндэ сугларһан зон нэрьемэ альга ташалгаар угтаба. Эрхэ зоригтой, ухаан бодомжотой, ходо сэрюун, залуу хүсэн байһанаа манай парти харуулба гэжэ митинг нээхэ зуураа Л. Лонго хэлэбэ. Партяа улам бэхижүүлхэ, манай бэелүүлжэ байгаа нэгэдэлэй политикые дам саашадань дэбжүүлхын тулада арад зонтой партиин барисаае бэхижүүлхэ зорилго туйлаһан илалтаарнай манай урда табигдана.

Зүүнэй хүсэнүүдэй нэгэдэмэл фронтын урагшаа хэһэн ехэ алхам үнгэрһэн һунгалтын гол дүн болобо гэжэ Италиин компартиин политбюрогой гэшүүн Энрико Берлингуэр мэдүүлбэ. «Зүүнэй центр» гэдэг засаг баригша бүлэгэй политика буруу һүрэбэ.

Буруушаалгын хүдэлөөн улам дэбжэнэ

БОНН. (ТАСС). Онсо хуулинуудые абалгада эсэргүү жагсаалнууд майн 29-дэ Мюнхен, Франкфурт-на-Майне, Ганновер, Гельзенкирхен ба Баруун Германиин бусад городуудта болобо. Тэдэ хуулинуудай һүүлшын уншалга ФРГ-гэй парламентда майн 29—30-най үдэрнүүдтэ болохо юм.

Мюнхендэ болоһон буруушаалгын жагсаалда хабаадаһан арбаад мянган хүн диктаторска тэдэ хуулинуудые буруушаажа дуугаа үгэхыень бундестагай депутадуудһаа эрибэ.

Мүнөөнэй засаг баригшадай политикада Баруун Германиин хүн зоной улам дурагүй болоҗо байһые онсо хуулинууд ябашье үгы болгожо шадахагүй юм гэжэ химическэ промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай түрүүлэгшэ Гефеллер гэгшэ Ганновердэ митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлбэ.

Онсо хуулинуудые абахын орондо уласхоорондын шахардуу байдал һуларуулха, буу зэбсэг хуряаха, социальна хубилалтануудые хэхэ, демократи үргэдхэхэ политика бэелүүлхэ гэһэн эрилтэ табиһан резолюци энэ митингдэ хабаадагшад батлан абаба.

Португалиин колонизаторнуудта эсэргүү сохилто

ДАКАР. (ТАСС). Португалиин» Гвинейн сүлөөрэлгын армиин сэрэгшэд май һара соо Португалиин колонизаторнуудай сэрэгэй 90 солдат ба офицернүүдые үгы хэбэ. Энээн тухайда эндэ толилогдоһон коммюнике дотор хэлэгдэнэ.

Ороноо Португалиин колониальна ээрхэлгэһээ сүлөөлхын түлөө тэмсэжэ байгаа патриодууд бэхижүүлэгдэһэн хэдэ хэдэн лагерьнуудые бута сохиһон, буу зэбсэг, тобшо һомонуудые гартаа оруулһан байна гэжэ коммюнике дотор хэлэгдэнэ.

Буудалдаан үргэлжэлһөөр

АММАН. (ТАСС). Израиль ба Иорданиин хоорондо буудалдаа зогсоохо гэһэн хэлсээ эбдэжэ, Израилиин сэрэгүүд майн 29-нэй үглөөгүүр шейх Мухаммед гэжэ хүүргэһээ урагшаа Иорданиин сэрэгүүдэй эзэлжэ байгаа газарнуудые шэглүүлэн үхэр буугаар, пулемёдоор буудаба гэжэ Иорданиин сэрэгэй командованиин түлөөлэгшэ мэдээсэбэ. Хоёр талаһаа буудалдаан часһаа үлүү үргэлжэлбэ. Иорданиин талаһаа хүнэй алуулһан ушар байхагүй.

ТЕЛЕФОН · ТЕЛЕГРАФ · РАДИО

ХИЛЫН ГААНАҺАА

Өөрөө хараһан хүнэй хөөрөөн

КОПЕНГАГЕН. (ТАСС). Һая Грецидэ ябаһан социалис залуушуулай уласхоорондын союзай генеральна секретарь Ян Хеккерун гэгшэ Грециин фашис бүлэг түрмэ ба лагерьнуудта хаагдажа байһан хүнүүдые ходо зобоожо, тиигээд тэрэнээ дэлхэйн олонитэһээ нюуха гэжэ оролдоно гээд «Экстрабладет» газетэдэ мэдүүлгэ хэһэн байна.

Грециин полици Афинын хүдэлмэришэдые ходо зобоодог, ямаршье зэмэгүй хүнүүдые баридаг гэжэ тэрэ хэлэбэ. Полициин участогуудта абаашаһан хүнүүдые ухаа мэдээгээ алдатарнь сохидог, элдэбээр тамалдаг.

Гаитиин президент онсо эрхэ түлөөлэлгэтэй болобо

ПАРИЖ. (ТАСС). Хуули гаргалгын сүглаанай шиидхэбэриин үндэһөөр Гаитиин президент Франсуа Дювалье онсо эрхэ түлөөлэлгэтэй болоо гээд Франс пресс агентствын корреспондент Порт-О-Пренсаһаа мэдээсэнэ.

Махджуб Суданай премьер-министр болобо

ЛОНДОН. (ТАСС). Суданай республикын учредительнэ сүглаан Суданай правительствые толгойлогшые һунгаба. Рейтер агентствын корреспондентын Хартумһаа мэдээсэһэнэй ёһоор, учредительнэ сүглаанай һунгалтаһаа хэдэн үдэр урид тушаалһаа бууһан премьер-министр Мухаммед Ахмед Махджуб правительствые толгойлогшо болоо.

Дээрмэшэн самолёт Ханой дээгүүр ниидэбэ

ХАНОЙ. (ТАСС). Майн 28-да Ханойдо агаарай тревого соносхогдоо. ДРВ-тэй ниислэл дээгүүр ниидэһэн американ самолёдые агаарһаа хамгаалха частьнууд буудаһан байха юм.

ЭД БАРААН ҮНЭТЭЙ БОЛОНО

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Элеэ хоолой зүйл ба хубсаһанай үнэ сэнгэй, тэрэшэлэн медицинскэ болон ажаһуудалай талаар хангалтын үнэ сэнгэй эрид дээшэлһэнэй уршагаар улад зоной ажаһуудал бүри хүндэ болоҗо байна. Үнгэрэгшэ жэлэй апрельтэй жэшэбэл, мүноонэй апрель һара соо ажаһуудалай гаргаша 4 процентээр ехэ болобо. Энээн тухайда США-гай ажалай министерство мэдээсэбэ.

Экономическа ехэхэн бэрхэшээлнүүд оронпомнай тудахаяа байна гэдэг хүнүүдэй хараа бодолые юумэнэй үнэ сэнгэй нэмэжэ байһан ушар баталан харуулна гэжэ ажалай министерствын ажалай статистикын бюрогой хүтэлбэрилэгшын орлогшо мэдүүлбэ.

ПОЛИЦИИНХИДЫЕ ОЛОН БОЛГОНО

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Граждански эрхэнүүдэй түлөө негрнүүдэй хүдэлөөнэй үргэн далайсаһаа сошордоһон засаг баригшад орон соогоо полициин тоо олошоруулжа байна. Нью-Йоркын һүүлээр Вашингтоной городой засагууд полициинхидэй тоо гурбанай нэгэ хубиаар олошоруулха гэжэ шиидэбэ. Городой полициинхидэй тоое мянган хүнөөр олошоруулха гэһэн асуудалтайгаар Вашингтоной городской совет ойрын үдэрнүүдтэ конгрессто хандаха юм.

Вашингтоной хүн бүхэндэ хүртэсын талаар абажа харабал, Америкын ниислэл хото полициинхидэй тоогоор орон соогоо нэгэдэхи һуури эзэлнэ. Тусхай мэдээгээр, мянган хүн бүхэндэ 4 полициинхид хүртэнэ. Гэбэшье Вашингтондо зэмэтэ үйлэ хэрэг хэхэ ябадал улам һүжэржэ, энэ горэд США-гай эгээл аюултай городынь болоод байнхай.

Энээниие США-гай национальна гутамшаг байдал гэжэ «Хьюман Ивенте» гэжэ газетэ нэрлэнэ.

ФРАНЦИИН КОМПАРТИИН УРГАЛТА

ПАРИЖ. (ТАСС). Майн 30-да «Юманите» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Франциин Коммунис партиин зэргэдэ ажалшад бүлэг бүлэгөөрөө орожо байна. Тэдэнэр бүхы орон соогуур дэлгэрһэн забастовкодо эдэбхитэйгээр хабаадана.

«Рейно», «Берлие», «Пешинэ», «Ситроен», «Пежо», «Сиделор», «Омекур», «Мишвиль», «Обрив» гэхэ мэтэ капиталис мүлжэлгын гол газарнууд мүнөө тэмсэлэй гуламтанууд болонхой, — гэжэ газетэ бэшэнэ. — Партида шэнээр ороһон гэшүүд олон. Шахтёрнууд, түмэр замшад, хэлхеэ холбоонод хэнһээшье гээгдэнэгүй...»

«Энэ тэмсэлдэ оролсоһон ажалшад алдуу хэнэгүй, — гэжэ «Юманите» нэмэнэ, — өөһэдынгөө аша туһын түлөө оролдодог партиин политикые тэдэнэр дэмжэнэ».

ҺАЙНААР АМАРЖА ЕРЭГТЫ

Манай республикын һургуулинуудай эрхим 300 һурагшад амаралтынгаа үедэ «Артек», «Орленок» гэһэн Бүхэсоюзна пионерскэ лагерьнуудта ошожо амархань.

Майн 30-да Улаан-Үдэ хотоһоо 72 пионернүүд «Артек» лагерьта ошохоёо мордобод. Тэдэнэй дунда Баргажанай дунда һургуулиһаа Жамсараев Жаргал, Багдаринай интернат һургуулиин звенк һурагша Басаулов Дмитрий, Гармаев Миша (Улаан-Үдын 20-дохи һургуули) ба бусад бии.

ВЛКСМ-эй организацинуудай 20 эдэбхитэй хүтэлбэрилэгшэд Бүхэсоюзна «Орленок» лагерьта үнгэргэгдэхэ сборто ошохоёо мүн лэ майн 30-да Улаан-Үдэһөө мордобод. Мордогшодой дунда Нижне-Ангарскын дунда һургуулиин ВЛКСМ-эй комитедэй гэшүүн Залуцкий Александр, Үльдэргын дунда һургуулиин һурагша Галсанов Баатар, Улаан-Үдын 52-дохи һургуулиһаа Варлашова Люба бии. Һайнаар амаржа ерэгты, һурагшад!

Г. БЕЛОУСОВА.

САГАЙ УЛАРИЛ

Улаан-Үдын авиаметстанциин мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр республика доторнай бага зэргэ үүлэтэйшэг байха. хойто ба Байгал шадарай аймагуудта бороо ороходо, бусад аймагуудта бороогүй байха. Баруун зүгһөө һулахаанаар һалхилха, Хориин, Яруунын аймагуудта [...] болохо. Хойто аймагн[...] Байгал шадар 11—16[...] гуудта 23—28 граду[...] Улаан-Үдэдэ һүнинд[...] рынь 26—28 градус[...]

Редактор Ц. Ц. Ш[...]

Манай адрес, телефо[...]

г. УЛАН-УДЭ. ул. Ленина, 35. Телефоны: редакто[...] приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, зам. ре[...] 62-62, ответ. секретаря — 50-52, зам. ответ. секрета[...] отделы: партийной жизни — 60-91, сельского хозяйс[...] 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышле[...] строительства — 61-35, советского строительства и бы[...] культуры и школ — 60-21, писем и рабселькоров — 6[...] формации — 34-05, общественная приёмная — 56-62, [...] бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.

Гор. Улан-Удэ, типография Управления по печат[...] вете Министров БурАССР.

Н-04535. Зак. [...]